

Høringsnotat for indkaldelse af ideer og forslag til Solenergianlæg ved Svejlund, vest for Hellevad

Høringsperiode

Idéer og forslag til kommuneplan og lokalplan, afgrænsning af miljørapport og afgrænsning af miljøkonsekvensrapport har været udsendt i offentlig høring fra 15. juni 2021 til 27. juli 2021.

Der er indkommet 23 høringssvar, hvoraf et høringssvar er trukket tilbage.

Liste over høringssvar

Offentlige parter

1. Museum Sønderjylland
2. Tønder Kommune
3. Miljøstyrelsen

Borgere

4. Familien Heissel Skov, Svejlundvej 1
5. Lone Jertrum og Benny Skov, Svejlundvej 6
6. Frede og Emmely Hviid Mamsen, Løgumklostervej 19
7. Jens Chr. Bøgh-Boysen og Nadia Hansen, Løgumklostervej 23
8. Familien Machmüller, Ørslevvej 11
9. Bjarne Sostack og Pia Rix, Ørslevvej 17 – *høringssvaret er senere trukket tilbage*
10. Jacob Nissen, Ørslevvej 40
11. Familien Holm Krogh, Rangstrupvej 1
12. Lone og Jens Ove Holm, Rangstrupvej 3
13. Asta og Peter Petersen, Hinderupvej 1A og Hinderupvej 6
14. Jacob Petersen, Hinderupvej 8
15. Lene Karina Skov, Hinderupvej 13
16. Søren Andresen Skov, Hinderupvej 13
17. Heidi Grinderslev og Torben Jensen, Bovlund Bjergvej 42
18. Jørn Jensen, Bovlund Bjergvej 44
19. Peder Holm, Klovtoftvej 43
20. Camilla Rossen, Løgumklostervej 6
21. Erik Petersen, Langager 4
22. Familien Jürgensen, Foverupvej 2

Lokale foreninger

23. Bedsted Sogn Borgerforening

Gennemgang af hørings svar

1. Museum Sønderjylland

Resumé af hørings svar

- a) Museet har udtalt sig under den interne høring der var i forbindelse med udarbejdelse af udkast til afgrænsningsrapporterne og har ingen yderligere bemærkninger.

Museum Sønderjylland vurderer, at på de områder, hvor der skal laves teknikbygninger, ledningstracéer, veje og andet anlægsarbejde med jordbearbejdning under normal pløjedybde, herunder terrænregulering, er der høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for planområdet. Såfremt der skal benyttes dybdepløjning eller anden metode udover almindelig, skånsom landbrugspløjning ved etablering af læhegn og anden skov så gælder det, at Museet vurderer, at der også her er høj risiko for at støde på væsentlige jordfaste fortidsminder. Museet anbefaler derfor, at bygherre får foretaget en frivillig forundersøgelse af planområdet forud for anlægsarbejdet.

Forvaltningens bemærkninger

- a) Bemærkningen er indarbejdet i afgrænsningsrapporterne under emnet Kulturarven.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at hørings svaret tages til efterretning.

2. Tønder Kommune

Resumé af hørings svar

- a) Tønder Kommune har indsendt en oversigt over de interesser/udpegninger i Tønder Kommune, der kan være relevante at behandle i forbindelse med miljøvurderingerne:

Grønt danmarkskort – støder op til projektområdet.

Kirkelandskab (Bedsted), afstand til afgrænsning ca. 2,2 km.

Grundvand – indvindingsopland.

Bevaringsværdigt landskab, afstand til afgrænsning ca. 1 km.

Større sammenhængende landskab, afstand til afgrænsning ca. 900m.

Særligt værdifulde landbrugsarealer - støder op til projektområdet.

Beskyttede vandløb - støder op til projektområdet.

Naturbeskyttet mose og sø - støder op til projektområdet.

Nærmeste boliger: Bjergvej 6, 21 og 23, Hellevadvej 18 og Sivkrovej 43 (alle beliggende i Tønder Kommune).

Samtidig påpeges det at støv- og støjgener i forbindelse med anlægsarbejdet kan være væsentligt undervurderet. Der kan være en ikke uvæsentlig støjpåvirkning i forbindelse med at der bliver banket montagepæle ned, som i støjvejledningen omtales som impulsstøj og giver et tillæg på 5dB, da denne type støj er særlig generende for de omkringliggende.

Det anbefales derfor at Aabenraa Kommune i forbindelse med anlægsfasen sikrer sig, at nedbankning af montagepæle overvejende foregår inden for normal arbejdstid og ikke i weekenden, eventuelt lørdag 7-14 som normalt accepteres, som normal arbejdstid.

Støv kan også være et problem i forbindelse med dette anlægsarbejde. Dette er dog normalt til at håndtere, hvis der fra Aabenraa Kommune stilles krav om en plan for hvordan evt. støvgener vil blive håndteret.

Forvaltningens bemærkninger

- a) Bemærkningerne tages til efterretning, og de forskellige emner vil blive undersøgt nærmere i forbindelse med udarbejdelsen af miljøvurderingerne.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at høringsvaret tages til efterretning.

3. Miljøstyrelsen

Resumé af høringsvar

- a) Det fremgår, at dele af planområdet er udlagt som: Nitratfølsomt indvindingsområde, særlige drikkevandsinteresser, værdifuld geologisk område, større sammenhængende landskab, bevaringsværdigt landskab, økologisk forbindelse og ønsket skovrejsningsområde. Der gøres opmærksom på, at et kommende kommuneplantillæg skal indeholde en vurdering af, om planen kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter.

Oplægget kan således potentielt være i konflikt med de nationale interesser, jf. "Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen 2018".

Miljøstyrelsen forventer, at disse forhold bliver behandlet i kommunens videre planproces.

Forvaltningens bemærkninger

- a) Aabenraa Kommune er opmærksom på områdets delvise status som nitrutfølsomt indvindingsområde, særlige drikkevandsinteresser, værdifuld geologisk område, større sammenhængende landskab, bevaringsværdigt landskab, økologisk forbindelse og ønsket skovrejsningsområde. I den videre planproces vil der blive redegjort for anlæggets eventuelle påvirkning på de parametre, som nævnes, ligesom der vil ske en vurdering af, eventuelle konflikter med de nationale interesser.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at høringsvaret tages til efterretning.

4. Familien Heissel Skov, Svejlundvej 1

Familien Heissel Skov bor syd for området hvor der planlægges solcelleanlæg, lige op af projektafgrænsningen.

Resumé af høringsvar

- a) Familien Heissel Skov vil gøre indsigelse mod ødelæggelsen af den værdifulde natur og forringelsen af deres livskvalitet. De nyder den smukke natur, det rige dyreliv, luft omkring dem og det dejlige landliv. Familien Heissel Skov skriver at de bruger den omgivende natur meget og derfor vil solcelleparken i høj grad forringe deres livskvalitet.

Familien Heissel Skov gør opmærksom på at et område ved Svejlund er udpeget i Kommuneplan 2015 – 2026 som værdifuldt landskab og at der står, at landskabet er et vigtigt grundlag for befolkningens oplevelser, både af rekreativ, æstetisk og følelsesmæssig art, hvilket bidrager til at øge livskvalitet og trivsel.

- b) Familien Heissel Skov vil gerne gøre indsigelse mod tung trafik og maskiner igennem Svejlund, på Svejlundvej og/eller Hinderupvej. De gør opmærksom på at deres børn skal gå 750 m til og fra bustoppestedet når de skal med skolebussen til og fra skole. Børnene cykler på de mindre veje, når de skal besøge venner og til fritidsaktiviteter. Vejene er smalle og med skarpe sving. Med alt den tunge kørsel der vil komme i forbindelse med anlæggelse af solcelleparken, mener familien ikke, at det længere er sikkert for deres egne og naboens børn at cykle i området. Samtidig mener de heller ikke at vejene kan bære alt den tunge trafik.

- c) Familien Heissel Skov vil gøre indsigelse mod den måde, der vil blive sat trådhegn op omkring solcellerne. De mener der er et meget rigt dyreliv og at indhegning af solcellerne vil forringe dyrenes levevilkår. Selvom European Energy snakker om store masker i trådhegn og at det kan hæves 20 cm over jorden, er det ikke det familien Heissel Skov ser blive sat op andre steder, hvor der er solcelleanlæg og derfor er familien meget bekymrede på dyrenes vegne. Ved Solcelleparken ved Kassø, har de set at der er to pigtråd over trådhegnet. Af hensyn til kronhjorte og andre dyr i Svejlund, synes Familien Heissel Skov at denne form for indhegning er uacceptabel.

Forvaltningens bemærkninger

- a) Etablering af et solcelleanlæg af denne størrelse, vil lokalt ændre oplevelsen af landskabet, der går fra at være et landbrugsareal til et teknisk anlæg. For at begrænse de visuelle påvirkninger set fra omgivelserne, vil der blive stillet krav om, at der omkring hele anlægget skal etableres levende hegn. Derudover etableres der levende hegn inde i selve projektområdet, der dels vil opdele området i sektioner og dels vil medvirke til at reducere synligheden af solcellepanelerne.

De visuelle påvirkninger er en del af miljøvurderingen, og der udarbejdes visualiseringer.

Det er korrekt, at en smal stribe vest for Rangstrupvej er udpeget som en del af et større værdifuldt landskab øst for vejen. Dette vurderes at være fejl i kommuneplankortet, hvorfor det af høringsmaterialet fremgår, at arealet vest for Rangstrupvej foreslås udtaget af udpegningen. Tilsvarende foreslås arealet udtaget af det geologiske interesseområde, som er sammenfaldende med det værdifulde landskab.

- b) Sikkerhedsmæssige forhold i anlægsfasen vil være en del af den overordnede vurdering af trafikale forhold i miljøvurderingen, og konklusioner og anbefalinger fra vurderingerne, vil indgå i den efterfølgende detailplanlægning.
- c) Hegnet vil være et godkendt vildthejn på ca. 2 meters højde. Der arbejdes med forskellige muligheder for passage af mindre dyr igennem hegnet og for større dyr etableres faunapassager. Aabenraa Kommune ønsker ikke pigtråd omkring solcelleanlæg, forvaltningen er i dialog med developer om at undgå brug af pigtråd til hegnene.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at høringssvaret og forvaltningens bemærkninger tages til efterretning og lægges til grund for det videre arbejde.

5. Lone Jertrum og Benny Skov, Svejlundvej 6

Lone Jertrum og Benny Skov bor syd for området hvor der planlægges solcelleanlæg, ca. 200 m fra projektafgrænsningen.

Resumé af hørings svar

Lone Jertrum og Benny Skov kan blive naboer til det planlagte solenergianlæg, dette har de ikke noget ønske om. De har en række bemærkninger til forslaget til afgrænsningsrapporterne, der er udsendt, samt til det planlagte kommuneplantillæg.

a) Lone Jertrum og Benny Skov mener, at deres ejendom bliver direkte berørt af projektet. Området, hvorpå projektet ønskes etableret, beskrives i forslaget til afgrænsningsrapporter, som et relativt fladt jordbrugsområde på en hedeslette i ca. kote 30 m mellem bakkeøer mod nord og syd. Deres ejendom er sammen med naboejendommen beliggende på en bakketop i ca. kote 36 m umiddelbart syd for projektområdet. Lone Jertrum og Benny Skov mener derfor, at der fra deres ejendom vil blive nærmest fri udsigt over anlægget og at effekten af en afskærmende beplantning/levende hegn vil være ikke eksisterende under beplantningens opvækst, og det levende hegn vil sandsynligvis aldrig kunne skjule anlægget i sigteretning mod nord.

b) Lone Jertrum og Benny Skov spørger om trådhegnet omkring anlægget er for at hindre menneskers adgang til anlægget, da dette ikke fremgår af afgrænsningsrapporten. De gør også opmærksom på at der i afgrænsningsrapporten ikke er specificeret noget omkring hegnets indretning og at passagemuligheder for odder, ræv, guldsjakkal, hare, grævling, fasan samt agerhøns vil være helt afhængig af hegnets maskestørrelse. Lone Jertrum og Benny Skov mener, at der som udgangspunkt bør vælges et hegn med maskestørrelse 20 cm x 20 cm. Lone Jertrum og Benny Skov gør opmærksom på at Aabenraa kommunes interne bilag for større solenergianlæg på det åbne land omhandler problematikken om trådhegns maskestørrelser og behov for større eller mindre faunapassager og spørger derfor hvorfor der ikke refereres til bilaget i rapporten. Udformningen af hegnet i forhold til etablering af tilstrækkelig brede faunapassager for kronvildt og udeladelse af pigtråd øverst på trådhegnet, bør også være en naturlig ting at medtage i rapporten, mener Lone Jertrum og Benny Skov.

At der planlægges etableret faunapassager/biologiske korridorer gennem anlægget, ændrer ikke ved Lone Jertrum og Benny Skovs ønske om ikke at få anlægget som nabo. De finder anlæggets placering uheldig i forhold til en række forhold.

Der skal være plads til dyrelivet i området ved Svejlund inklusiv i området, hvor anlægget er påtænkt placeret. Der skal være plads til at kronvildt, råvildt, odder, ræv, guldsjakkal, hare, grævling, fasan samt agerhøns m.fl. kan leve frit ved Svejlund i et blandet natur- og landbrugslandskab, og ikke skal være henvist til at færdes gennem diverse faunapassager i et solenergianlæg. Lone Jertrum og Benny

Skov spørger til hvilke raste- og fourageringområder for canadagås, bramgås og andre trækfugle der vil være indenfor anlægget.

- c) Lone Jertrum og Benny Skov mener at den påtænkte etablering af solenergianlægget vil være et væsentligt "overgreb" mod eksisterende naturværdier, fauna, landskab samt herlighedsværdier og rekreative værdier for lokalbefolkningen og turister. De positive værdier som solenergianlægget måtte medføre i forhold til lokal biodiversitet og beskyttelse af grundvandet opvejer efter deres opfattelse ikke, hvad der samlet tabes ved gennemførelse af projektet. Lone Jertrum og Benny Skov mener at de økologiske forbindelser man vil etablere i Svejlund-området sammen med solenergiprojektet, er et forsøg på at råde bod på den negative virkning af projektet, men er efter deres opfattelse ikke tilstrækkeligt.

Lone Jertrum og Benny Skov mener ikke at gennemførelse af projektet vil medføre merværdi for dem eller for lokalbefolkningen generelt. Lone Jertrum og Benny Skov skriver at de har valgt at bo i et natur-/landbrugsområde, hvor der er "albueplads". Ved etablering af solenergianlægget i den planlagte størrelse og udformning, mener Lone Jertrum og Benny Skov, at de bliver lukket inde af et stort teknisk anlæg – et fremmedelement i landskabet. De skriver at hvis dette sker, kan de lige så godt flytte ind i en villa i et byområde, da landskabet ikke længere vil være attraktivt i Svejlund, hvis anlægget etableres.

- d) Lone Jertrum og Benny Skov forventer en væsentlig værdiforringelse af deres ejendom, hvis anlægget etableres som ansøgt. De forudser, at salgbarheden af deres ejendom forringes væsentlig, som følge af den forringede herlighedsværdi.

- e) Lone Jertrum og Benny Skov undrer sig grundlæggende over, at Aabenraa Kommune via det planlagte kommuneplantillæg til Kommuneplan 2015, som skal åbne op for lokalplanen for anlægget, vælger at inddrage jordbrugsarealer, der er udpeget som særlig værdifuld landbrugsjord. Kommuneplan beskriver i afsnittet om landbrug, at: *"Vi skal værne om landbrugsjord, fordi landbrugsjord er en begrænset ressource."* Det fremgår videre, at *"Inddragelse af landbrugsjord skal begrænses mest muligt og fortrinsvis ske på arealer med begrænset betydning for jordbruget. Ved Inddragelsen skal det tilstræbes at bevare større samlede jordbrugsområder"*. Lone Jertrum og Benny Skov mener ikke, at Aabenraa Kommune har redegjort tilstrækkeligt for, hvorfor det i det aktuelle tilfælde er acceptabelt at udtage et særlig værdifuldt jordbrugsområde til et solenergianlæg.

Lone Jertrum og Benny Skov skriver at naturligvis vil Aabenraa Kommune gerne være grøn og klimavenlig, og fremme produktionen af vedvarende energi, og naturligvis har ansøger og investorer m.fl. en interesse i at gennemføre projektet, men Lone Jertrum og Benny Skov mener ikke at der er givet en vurdering af, om anlægget i forhold til retningslinjerne om at beskytte særlig værdifulde landbrugsområder, bør placeres som ansøgt. Lone Jertrum og Benny

Skov mener at anlægget bør etableres på ringere landbrugsjord. Lone Jertrum og Benny Skov skriver, at de generelt ikke er modstandere af solenergianlæg, men mener at Aabenraa Kommune i højere grad bør interessere sig for integrere solenergianlæg i tagkonstruktioner på større offentlige bygninger, landbrugs- og industribygninger, selv om dette umiddelbart medfører nogle konstruktionsmæssige udfordringer.

- f) Lone Jertrum og Benny Skov skriver, at det er deres oplevelse, at dialogen mellem Aabenraa Kommune, de øvrige involverede interessenter og de berørte borgerne (herunder medregner de dem selv pga. placeringen mindre end 200 m fra anlægget) ikke har været optimal eller tilfredsstillende. De håber at Aabenraa Kommune vil søge at tage udfordringen op, og søge at bidrage til en bedre dialog med den berørte lokalbefolkning i Svejlund.

Lone Jertrum og Benny Skov pointerer afslutningsvist endnu engang, at de ikke ønsker at blive naboer til et solenergianlæg, med den ansøgte størrelse, udformning og placering. Lone Jertrum og Benny Skov mener, at processen om udarbejdelse af kommuneplantillæg for solenergianlægget bør sættes i bero, og at placering og udformning af solenergianlægget skal revurderes.

Forvaltningens bemærkninger

- a) De visuelle påvirkninger er en del af miljøvurderingen, og der udarbejdes visualiseringer, bl.a. syd for projektområdet, hvor terrænet er højere grundet bakkeøen. Bemærkningerne er noteret og emnerne behandles under "påvirkning af befolkning" og "påvirkning af landskab".
- b) Der skal af forsikringsmæssige grunde være hegnet omkring anlægget, så uvedkommende ikke kan komme ind til panelerne. Hegnet vil også have anvendelse som indhegning af græssende dyr. Hegnet vil dog være passagemuligheder for mennesker og dyr. Hegnet vil være et godkendt vildthejn på ca. 2 meters højde. Der arbejdes med forskellige muligheder for passage af mindre dyr igennem hegnet og for større dyr etableres faunapassager. Aabenraa Kommune ønsker ikke pigtråd omkring solcelleanlæg, forvaltningen er i dialog med developer om at undgå brug af pigtråd til hegnene.

Info vedr. dyrearter er noteret.

- c) Bemærkningerne er noteret og emnerne behandles under "påvirkning af befolkning" og "påvirkning af landskab".
- d) Folketinget vedtog i 2020 en ny VE-lov som sikrer beboere mulighed for at anmelde krav om værditabserstatning overfor bygherren.
- e) Aabenraa Byråd vil bidrage til den grønne omstilling og Vækstudvalget for Land og By har den 3. september 2020 vedtaget nogle interne retningslinjer for større solenergianlæg på terræn i det åbne land. Retningslinjerne er i overensstemmelse med

Kommuneplan 2015 og sikrer at anlæggene placeres og udformes under hensyntagen til de øvrige interesser i det åbne land. Det aktuelle projekt vil kunne realiseres indenfor retningslinjerne og dermed bidrage til opfyldelsen af byrådets mål. Værdifulde landbrugsområder kan således anvendes til solenergianlæg.

- f) Den såkaldte forudgående høring – indkaldelse af forslag og ideer - om ændring af kommuneplanen og høringen om afgrænsning af miljøvurderingerne gennemføres i sagens natur på et tidligt tidspunkt i processen, netop for at høre borgerne inden planlægningen og miljøvurderingen går i gang. Det vil således være i modstrid med lovgivningen, hvis projektet allerede havde karakter af en lokalplan og Kommunen kunne bebrejdes ikke at have involveret borgerne tidligt.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at høringssvaret og forvaltningens bemærkninger tages til efterretning og lægges til grund for det videre arbejde.

6. Frede og Emmely Hviid Mamsen, Løgumklostervej 19

Frede og Emmely Hviid Mamsen bor syd for området hvor der planlægges solcelleanlæg, ca. 200 m fra projektafgrænsningen.

Resumé af høringssvar

Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver, at indsigelserne er begrundet ud fra det fremsendte materiale fra aktindsigt, det officielle debatoplæg fremsendt af kommunen, det tilgængelige materiale på Aabenraa Kommunes digitale forum, de Statslige organers digitale forum, samt det foreviste oplæg til borgermødet pr. 28/6-2021 og de fremkomne svar eller mangel på samme som vedhører solcellepark ved Svejlund vest for Hellevad. Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver, at de ikke er imod grøn omstilling, men idet projektet ikke er bearbejdet ordentligt efter givne retningslinjer samt på grund af den påvirkning solcelleanlægget får på hele området, er Frede og Emmely Hviid Mamsen imod projektet.

a) Debatoplæg solcellepark Svejlund

Frede og Emmely Hviid Mamsen gør indsigelse imod det oplæg som blev udsendt og fremlagt på borgermøde, ud fra projektets indhold og udformning. Frede og Emmely Hviid Mamsen mener at det er mangelbehæftet og dårligt udarbejdet set ud fra de krav der er i "Interne Retningslinjer for Større Solenergianlæg på Terræn i det Åbne Land" med bilaget "Katalog med levende hegn, passager og merværdi" som Aabenraa Kommunes Vækstvalg for Land og By har vedtaget, udsendt og videregivet til European Energy pr. 3. sep. 2020.

Frede og Emmely Hviid Mamsen mener, at der er adskillige afvigelser som skulle have været gennemgået og rettet inden præsentation for offentligheden. Frede og Emmely Hviid Mamsen mener at Kommunens egne retningslinjer gentagne gange ikke bliver fulgt og det er

Aabenraa Kommunes ansvar, at dette er overholdt inden materialet sendes ud. Grundet disse forhold mener Frede og Emmely Hviid Mamsen, at projektet må afvises, da der ikke kan afgives ideer eller forslag af nævneværdig karakter på grundlag af en ufuldstændig projektbeskrivelse.

b) Værdifulde/Sammenhængende landskaber

Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver, at jævnfør Kommuneplan 2015-2026 strider opførsel af solcelleanlæg på 320 hektar i Svejlund mod de af Byrådet bestemte retningslinjer for Værdifulde/Sammenhængende Landskaber, som området er indbefattet af.

(Uddrag af Kommuneplan 2015-2026):

"Byrådets mål:

- *Landskabet skal beskyttes, så befolkningen nu og i fremtiden kan opleve smukke og markante landskaber samt områder, der er karakteristiske for egnen. De små, bynære landskaber er desuden vigtige som bynære friluftslandskaber.*
- *Nye byområder, nye byggerier og nye tekniske anlæg skal placeres på steder, hvor de ikke skæmmer de værdifulde landskaber eller forringer de oplevelsesmæssige kvaliteter.*
- *Der skal fortsat være plads til nye aktiviteter i de værdifulde landskaber. Disse nye aktiviteter skal placeres på steder og/eller tilpasses forholdene, så der opstår så få skader på landskabet som muligt.*
- *Aabenraa Kommunes borgere skal have mulighed for at opleve "stille" landskaber uden støj og tekniske anlæg. De forstyrrede landskaber skal derfor beskyttes mod påvirkningen af større byggeri og tekniske anlæg.*
- *Landskaber med geologiske bevaringsværdier såsom tunneldale, randmorænestrøg m.fl. samt profiler (skrænter og klitter med synlige jordlag) med særlige interesser skal beskyttes, bevares og synliggøres. Der skal tages hensyn til de geologiske bevaringsværdier ved beplantning, bygge- og anlægsarbejder, råstofindvinding, skovrejsning, kystsikring m.v. i det åbne land."*

Retningslinjerne:

"I områder, der er udpeget som værdifuldt landskab, skal landskabshensynet prioriteres højt. De udpegede værdifulde landskaber er vist på kortet. De værdifulde landskaber skal som hovedregel friholdes for nye tekniske anlæg, byudvikling og nye bebyggelser, der skæmmer landskabet eller forringer de visuelle, kulturhistoriske eller oplevelsesmæssige værdier."

Redegørelsen:

"Større sammenhængende landskabsområder, der er upåvirkede af større tekniske anlæg. Det gælder både i relation til støj og visuel påvirkning - men også i form af den fysiske barriere i landskabet, som større tekniske anlæg kan udgøre. Større sammenhængende landskaber er ved at være sjældne i Danmark. Aabenraa Kommune er som helhed relativt uforstyrret af store anlæg. Netop derfor er de større sammenhængende landskaber - store som små - også én af egnens særlige kvaliteter, som det er vigtigt at holde fast i og tage store hensyn til. De fleste større landskaber uden store tekniske anlæg ligger i den vestlige del af kommunen."

Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver, at et større teknisk anlæg, som det planlagte solcelleanlæg, vil kræve etablering af markante beplantningsbælter samt trådhegn for at sikre hensyntagen til omkringboende og sløre anlæggets synlighed i landskabet. Store beplantningsbælter i og omkring planområdet vil sløre den omkringliggende karakteristiske hegns- og markstruktur. Samtidig mener Frede og Emmely Hviid Mamsen at hensyntagen til hegns og markstrukturen vil sætte begrænsninger for det tekniske anlæg og at omfanget af et afskærmende beplantningsbælte er uforeneligt med at sikre synlighed og oplevelse af det bevaringsværdige- og større sammenhængende landskab.

Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver, at Planloven særligt tilsigter at der skabes og bevares værdifulde og sammenhængende landskaber. De mener derfor, at de gældende planforhold der er i området ikke er i overensstemmelse med projektets formål, da området er udpeget som værdifuldt / sammenhængende landskab og vurderet som sårbart overfor store tekniske anlæg.

Frede og Emmely Hviid Mamsen refererer til Naturstyrelsens notat fra juni 2013. Tværgående Planlægning J. nr. NST-108-00296. Naturstyrelsens vejledende udtalelse om opsætning af solenergianlæg. Del II. 9. Overordnede statslige interesser i kommuneplanlægningen ved placering af solenergianlæg:

9.1. Statslige interesser i kommuneplanlægningen

Det er et statsligt mål at fremme udbygningen af vedvarende energi i Danmark samt at sikre, at denne udvikling sker ud fra en helhedsvurdering, der bevarer og styrker landets natur og landskabelige værdier. Planlægning for solenergianlæg skal ses i sammenhæng med kravet om, at kommuneplanerne skal indeholde retningslinjer for beliggenhed af tekniske anlæg, jf. planloven § 11 a, stk. 1, nr. 15. I 'Oversigten over statslige interesser i kommuneplanlægningen 2013' indeholder kapitlet om 'Forsyning, trafik anlæg og andre tekniske anlæg' de statslige mål for samspillet mellem kommuneplaner og sektorplaner for energi, herunder vedvarende energi, infrastruktur og havne, samt affaldsbehandling. Heraf fremgår det, at lokalisering og linjeføring af forsynings-, trafik- og andre tekniske anlæg ofte vil skulle afvejes mod byudvikling og andre benyttelses- og beskyttelsesinteresser i det åbne land.

Kommuneplanens retningslinjer for landzoneadministrationen skal som udgangspunkt sikre friholdelse af det åbne land for anden bebyggelse end den, der er nødvendigt for driften af landbrug, skovbrug og fiskeri. Desuden skal den bevare de værdifulde landskaber og friholdede åbne kyster som væsentlige natur- og landskabsressourcer og som attraktive rekreative formål.

Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver, at dette også er klart beskrevet i "Interne Retningslinjer for Større Solenergianlæg på Terræn i det Åbne Land" med bilaget: "Katalog med levende hegn, passager og merværdi" i punkterne 2.2.1 - 2.2.2 samt 2.2.3 hvilket Frede og Emmely Hviid Mamsen mener er evidens for at tekniske

anlæg ikke vil overholde og derfor er solcelleanlægget ikke berettiget til placering i dette område.

c) Særligt værdifulde landbrugsområder.

Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver at Kommuneplanen har udpeget arealerne til solcelleparken i Svejlund som særligt værdifuld landbrugsområde. Frede og Emmely Hviid Mamsen påpeger, at dette ikke er medtaget i afgrænsningsrapporterne for miljøvurderingerne under emnet "Jordarealer" og mener, at dette emne skal belyses, da jorden er af særdeles god beskaffenhed og landbrugsmæssig drift er et værdifuldt aktiv for både mindre CO2 belastende produktion af fødevarer samt natur og dyreliv nyder godt af den mangfoldighed af foder/afgrøder m.m. som de har fri adgang til. Frede og Emmely Hviid Mamsen giver som eksempel at landbrugsdyrket kløvergræsmark binder mange gange mere CO2 i jorden end den brak-lignende bevoksning der foreslås i projektet. Frede og Emmely Hviid Mamsen mener, at jorden er særdeles egnet til produktion af fødevarer af en stor og god kvalitet set i forhold til dens beskaffenhed.

Frede og Emmely Hviid Mamsen mener, at solceller bør placeres på lavbunds/dårlig jord (marginal jord) eller på tage/bygninger i forbindelse med forbrugende installationer og henviser til "Interne retningslinjer for større solenergianlæg på terræn i det åbne land" med bilag "Katalog med levende hegn, passager og merværdi" - Punkt 2.4.1.

d) Frede og Emmely Hviid Mamsen gør indsigelse mod European Energy A/S eller deres underleverandører står for udarbejdelse af Miljøkonsekvensrapport, VVM samt forslag/oplæg til dette. Dette mener Frede og Emmely Hviid Mamsen burde gøres af uvildig instans. Frede og Emmely Hviid Mamsen mener, at Aabenraa Kommune alene burde have ansvaret for miljørapporten samt vedhørende planlægning.

e) Natur/Vildt

Frede og Emmely Hviid Mamsen gør indsigelse mod indgriben i det generelle biotopiske landskab, den frie fauna-passage samt vildtets naturlige drift gennem området. Frede og Emmely Hviid Mamsen mener, at dyrene i den vilde natur vil blive påvirket på trods af de passager der er lagt op til i projektet. Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver, at de meget trafikerede veje som skal krydses mod syd og øst af vildtet vil have større dødelighed til følge. Frede og Emmely Hviid Mamsen påpeger også, at der i projektet er beskrevet et trådhegn som afgrænsning. Dette har Frede og Emmely Hviid Mamsen observeret i Hjolderup solcellepark, hvor masker i bund ikke tillader dyr større end markmus at passere, samt at der i en højde af ca. 2 meter er monteret 2 rækker pigtråd hvor rå- og kronvildt vil kunne komme til skade ved evt. forcering.

f) Hegn - Beplantning

Frede og Emmely Hviid Mamsen gør indsigelse mod de fremlagte principskitser for hegn, trådhegn og beplantning. De anførte højder/udførelser er ikke i overensstemmelse med Kommunens fremsendte "Interne retningslinjer for større solenergianlæg på terræn i det åbne land" med bilaget: "Katalog med levende hegn, passager og merværdi" - (citater side 7):
Højde: Det levende hegn skal som minimum kunne opnå en højde på 5 meter.

Det levende hegn skal være højt nok til at kunne afskærme anlægget helt. Kravet til den konkrete højde skal afspejle det konkrete anlæg, men også det konkrete landskab. Der kan således være krav om et højere hegn hvis anlægget vurderes at være synligt på f.eks. længere afstand og når der anvendes bevægelige paneler som både er højere og fremtræder mere urolige i landskabet.

Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver, at der er store højdeforskelle i det planlagte område og at beboelser er højt beliggende.

Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver også at de med udgangspunkt i fældning/sletning af hegn i Hjolderup Solcellepark, så vil de ikke acceptere et lignende projekt i Svejlund. Frede og Emmely Hviid Mamsen mener at de eksisterende hegn skal bibeholdes som de er placeret/udformet i dag. Se " Interne retningslinjer for større solenergianlæg på terræn i det åbne land" med bilag "Katalog med levende hegn, passager og merværdi" - Punkt 3.2.1.

g) Vindmøller

Frede og Emmely Hviid Mamsen gør indsigelse mod tekniske anlæg i området, da der i forvejen er placeret vindmøller syd og øst for området som de mener belaster lokalsamfundet og naturen.

h) Trafik

Frede og Emmely Hviid Mamsen gør indsigelse mod tekniske anlæg i området, da de mener at lokalsamfundet/naturen i forvejen er belastet af tung og meget trafik på Løgumklostervej og Rangstrupvej. Det tekniske anlæg vil ifølge Frede og Emmely Hviid Mamsen forringe både fri bevægelighed i naturen, livskvalitet for beboere og forringe den generelle oplevelse af området. Frede og Emmely Hviid Mamsen mener også at anlæggets optagelse af frie arealer, vil medføre et større antal af trafikdræbte dyr grundet deres manglende mulighed for at undslippe trafikken og dette vil også udgøre en større fare for trafikkanterne.

i) Hovedansvarlige lodsejere

Frede og Emmely Hviid Mamsen gør indsigelse mod solcelleanlægget, da et stort flertal af lodsejere som vil lægge jord til projektet, ikke er bosiddende i eller tæt på det foreslåede område. Frede og Emmely Hviid Mamsen gør opmærksom på, at de lodsejere som ikke er bosiddende i umiddelbar nærhed, ikke vil blive påvirket af de negative konsekvenser, de mener solcelleparken vil have for området.

j) Helbredsmæssige påvirkninger

Frede og Emmely Hviid Mamsen gør indsigelse mod solcelleparken samt dertilhørende tekniske installationer grundet mulig påvirkning af mennesker, husdyr samt vildt. Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver at solceller/invertere/højspændingsanlæg mm. afgiver elektromagnetisk uren støj (EMC) og spørger hvilke følger dette har. Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver, at forskellige harmoniske strømme som transformering fra jævnspænding til vekselspænding skaber, kan være af særdeles kraftig karakter. Disse emner er ikke belyst og Frede og Emmely Hviid Mamsen mener, at dette skal undersøges af uvildig instans med speciale inden for dette, da enkelte elektriske enheders godkendelse ikke er nok, idet den sammenkoblede komplette installation kan forårsage store påvirkninger under forskellige belastninger/forhold.

Frede og Emmely Hviid Mamsen mener, at disse påvirkninger kan sidestilles med eksempelvis kraftig påvirkning af mobilnet, microbølger mm. og at dette kan have sundhedsmæssige konsekvenser over længere tid.

Solceller/invertere/højspændingsanlæg mm. afgiver højfrekvent støj under forskellig belastning. Disse lyde kan ifølge Frede og Emmely Hviid Mamsen ikke høres med det blotte øre men alligevel påvirke mennesker og dyr. De enkelte tekniske godkendelser på enheder er ikke nok, men det er den sammenkoblede installation der skal udmåles/udregnes under forskellige belastninger. Dette mener Frede og Emmely Hviid Mamsen også skal undersøges af uvildig teknisk instans.

k) Værdi-forringelse af ejendomme i lokalområdet

Frede og Emmely Hviid Mamsen gør indsigelse mod solcelleparken da de mener, at værdien af ejendomme i området vil blive kraftigt reduceret. Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver at kreditforeninger, banker og ejendomsmæglere sammenligner et sådant teknisk anlæg med en stor svinefarm eller stor industriel produktion med deraf følgende gener og værdiforringelse. Derfor mener Frede og Emmely Hviid Mamsen ikke, at de givne erstatningsmuligheder er fyldestgørende, hverken i henhold til afstande eller til kompensationsmuligheder og størrelser.

Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver, at punktet "Materielle goder" er udeladt i afgrænsningsrapporterne til miljøvurderingerne og de mener at dette emne skal undersøges.

l) Opkøb af ejendomme/huse

Frede og Emmely Hviid Mamsen mener, at ved eventuelle opkøb af ejendomme skal der være et krav om omgående nedrivning for at undgå at ejendommene forfalder og skal fjernes på samfundets regning på et senere tidspunkt.

m) Påvirkning af lokalområdet/lokalsamfundet

Frede og Emmely Hviid Mamsen gør indsigelse mod solcelleanlægget da de mener at et anlæg af så voldsomt karakter har stor påvirkning på naturen og at hele områdets landskab ændres på en måde, hvor det forringer herlighedsværdien for området. Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver, at der i forvejen er planlagt et stort solcelleanlæg syd for Klovtoft samt ved Hjoilderup/Kassø-området, som der er udlagt til industriområde. Frede og Emmely Hviid Mamsen mener at disse anlæg vil påvirke Svejlund, Hinderrup, Klovtoft, Hellevad og Bedsted og at en fremtidig negativ omtale samt værdiforringelse vil påvirke hele området. Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver, at beboere vil fraflytte området og at nye familier vil fravælge området og herved vil antallet af børn/unge falde og dagpleje, børnehave og ikke mindst skolerne, foreningslivet og sammenholdet vil lide store tab. Frede og Emmely Hviid Mamsen mener, at der alene i Svejlund/Hinderup er over 20 unge under 18. Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver, at med udgangspunkt i den planlagte levetid for solcelleparken, så vil et anlæg som dette forringe fremtidige generationers muligheder for at udvikle og styrke områdets identitet og sammensætning af forcer samt den generelle livskvalitet. Endvidere vil en afmatning af tilflyttere samt fraflytning påvirke lokalområdets butikker, erhvervsdrivende og handel generelt. Dette mener Frede og Emmely Hviid Mamsen ikke kan accepteres.

n) Børn og unge

Frede og Emmely Hviid Mamsen gør indsigelse mod projektet da de mener at det vil gå ud over områdets børn og unges trivsel. De værdsætter den almene mulighed for at begive sig rundt i den mangfoldige natur, uden begrænsning af tekniske anlæg og indhegninger.

Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver at ungdommen er områdets fremtid og de værdsætter de oplevelser som der er i den frie natur, den nysgerrighed som naturen giver samt trygheden der er forbundet med den. Frede og Emmely Hviid Mamsen mener at et anlæg af den karakter samt den tid det vil påvirke området, vil begrænse børn og unges udvikling samt senere ønske om bosætning med familier i området. Ligesom det vil gå ud over kommende børns indlæring og trivsels, manglende muligheder for at leve i harmoni med naturen og i det frie landskab.

o) Beskæftigelse

Frede og Emmely Hviid Mamsen gør indsigelse mod solcelleparken da anlægget ikke bidrager med arbejdspladser af nævneværdig karakter (det blev på borgermødet oplyst at det ville være ca. 4 nye arbejdspladser). Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver at arbejdet i forbindelse med opførelse af anlægget er besat af fortrinsvis udenlandske arbejdere.

Frede og Emmely Hviid Mamsen mener at påvirkningen af anlægget i fremtiden skal ses i forhold til at jorden i dag, som drives med landbrug og at dette automatisk afføder en masse arbejde til underleverandører (maskinhandlere, smede, vvs, tømrer, elektriker, landboforeninger, foderstofforretninger, maskinstationer, m.m.). Dermed mener Frede og Emmely Hviid Mamsen at solcelleanlægget vil reducere arbejdspladser og de mener ikke at dette er acceptabelt.

p) Samfundsøkonomi

Frede og Emmely Hviid Mamsen gør indsigelse mod solcelleparken da de mener, at anlægget ikke vil bidrage samfundsøkonomisk andet end den af kommunen opkrævede grundskyld. Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver at til sammenligning ville en fabrik af større karakter bidrage med arbejdspladser og dertilhørende tilflytning og forbrug i de lokale butikker, opblomstring af det lokale/socialt liv og dermed skabe vækst i området over alle årene.

Endvidere mener Frede og Emmely Hviid Mamsen også at den producerede strøm vil blive afsat på det Europæiske marked igennem PPAaftaler til højest bydende af solcelleparkens ejere og dermed vil Kommunen, borgere, lodsejere, mv. ikke få del i den grønne strøm og dertilhørende eventuelle fordele.

q) Produktion af elektricitet

Frede og Emmely Hviid Mamsen gør indsigelse mod solcelleanlægget, da de mener det er en forfejlet ideologi ikke at favorisere produktion af strøm på/ved/i umiddelbar nærhed af forbrugere, bygninger, maskiner og tilhørende matrikler, som har et effektbehov. Frede og Emmely Hviid Mamsen mener, at solceller placeret på tage, bygninger, arealer i tæt kontakt med el-forbruget, vil give bedre mening, da det ikke forudsætter større ændringer af de i forvejen fremførte installationer dimensioneringsmæssigt. Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver at dette også vil betyde at transmissionsnettet ikke bliver overbelastet og kan klare spidsbelastninger i bedre grad. Hvilket også vil medføre en større forsyningssikkerhed samt at den producerede strøm bliver i området og producenter/samfundet kan

drage fordel af dette. Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver at transmission af strøm altid har et tab dets længere det skal transporteres og dette kan ikke være anbefalingsværdigt eller accepteres set i den grønne omstillings ideologi.

r) Ekspropriation

Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver, at der i forbindelse med oplægget til solcelleparken i Svejlund ikke er nævnt noget om fremføring af jordkabler eller luftledninger, som skal forbinde solcelleparken med energinettet. Dette er Frede og Emmely Hviid Mamsen forundret og nervøse over, og de spørger til hvordan det vil påvirke lodsejere og beboere langs denne linjeføring. Frede og Emmely Hviid Mamsen er bekymrede for at man vil ekspropriere.

s) Mulige optioner for placering af solceller.

Frede og Emmely Hviid Mamsen gør indsigelse imod solcelleanlægget da de mener at der findes alternativer til anlægget. Frede og Emmely Hviid Mamsen mener, at man med fordel kunne placere solceller på søerne som er opstået ved råstofindvinding samt oplandet til søerne, dette ville forlænge anlæggets levetid, optimere solcellerne grundet køling fra vandet, give mulighed for at lave PTX anlæg med udnyttelse af overfladevandet i søen uden at skulle bruge værdifuldt drikkevand til produktionen og områderne er fri for installationer, fortidsminder mm.

Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver at solceller også kan placeres på bygninger, tage mm. i nærheden af forbrugerne og dermed spare enorme udvidelser af transmissionsnettet.

Frede og Emmely Hviid Mamsen afslutter deres hørings svar med at skrive at de med baggrund i overstående argumenter, den overordnede generelle holdning fra naboer og borgere i lokalområdet mm. at projektet ikke har støtte til realisering. Frede og Emmely Hviid Mamsen skriver at de gerne kraftigt vil pointere, at de enkelte skatteydende og bopælsindehavende borgere i området skal have en vetoret til at stoppe og afvise et sådant indgribende projekt.

Forvaltningens bemærkninger

- a) Den såkaldte forudgående høring – indkaldelse af forslag og ideer - om ændring af kommuneplanen og høringen om afgrænsning af miljøvurderingerne gennemføres i sagens natur på et tidligt tidspunkt i processen, netop for at høre borgerne inden planlægningen og miljøvurderingen går i gang. Det vil således være i modstrid med lovgivningen, hvis projektet allerede havde karakter af en lokalplan og kommunen kunne bebrejdes ikke at have involveret borgerne tidligt.
- b) Ifølge Aabenraa Kommunes interne retningslinjer for større solenergianlæg på terræn i det åbne land (vedtaget af Vækstudvalget for Land og By den 3. september 2020) punkt 2.2.3. *gælder følgende: Inden for de større sammenhængene landskaber og værdifulde geologiske områder uden for kystnærhedszonen kan der planlægges for større solenergianlæg, under forudsætning af, at anlæggene lokaliseres i flade landskaber, afskærmes med levende hegn, samles, ordnes og sektioneres, dels så den landskabelige påvirkning*

minimeres, dels så den geologiske interesse ikke tilsidesættes og dels så borgernes adgang til at opleve landskaberne og de særlige geologiske karakteristika ikke forringes.

- c) Aabenraa Byråd vil bidrage til den grønne omstilling og Vækstudvalget for Land og By har den 3. september 2020 vedtaget nogle interne retningslinjer for større solenergianlæg på terræn i det åbne land. Retningslinjerne er i overensstemmelse med Kommuneplan 2015 og sikrer at anlæggene placeres og udformes under hensyntagen til de øvrige interesser i det åbne land. Det aktuelle projekt vil kunne realiseres indenfor retningslinjerne og dermed bidrage til opfyldelsen af byrådets mål. Værdifulde landbrugsområder kan således anvendes til solenergianlæg.
- d) Miljøvurderingsloven fastlægger jf. § 20, at byherre skal fremlægge en miljøkonsekvensrapport (tidligere VVM) for et projekt, mens det jf. § 8 er myndigheden, der skal gennemføre en miljøvurdering af planer. Derfor har European Energy ansvar for miljøkonsekvensrapporten og Aabenraa Kommune har ansvar for plangrundlaget og miljørapporten.

I denne proces udarbejdes lokalplan og kommuneplantillæg (der danner det planlægningsmæssige grundlag for projektet) og selve projektet samtidigt. Det er derfor besluttet, at miljørapporten (miljøvurdering af planerne) og miljøkonsekvensrapporten (miljøvurdering af projektet) skrives sammen i én rapport, der opfylder kravene til begge typer miljøvurderinger, hvilket er tilladt.

- e) Bemærkningen er noteret - påvirkninger af natur behandles i miljøvurderingen.

Hegnet vil være et godkendt vildthejn på ca. 2 meters højde. Aabenraa Kommune ønsker ikke pigtråd omkring solcelleanlæg, forvaltningen er i dialog med developer om at undgå brug af pigtråd til hegnene.

- f) Det er korrekt, at der i bilaget til de interne retningslinjer anføres at det levende hegn skal kunne blive 5 m højt; i selve retningslinjerne er der ikke en tilsvarende bestemmelse. Forvaltningen er opmærksom på bakkeøen syd for anlægget og at dette kan medføre skærpede krav til såvel hegnet som afstand til de nærmeste boliger. Spørgsmålene vil blive undersøgt i det videre arbejde.

Det er korrekt at der i de "Interne retningslinjer for større solenergianlæg på terræn i det åbne land" pkt. 3.2.1 står, at der skal tages udgangspunkt i det konkrete landskab, herunder eksisterende levende hegn mm. Derfor vil de eksisterende levende hegn, som vurderes til at være i god stand, blive bevaret.

- g) Det er korrekt, at der står vindmøller i området, men med en afstand på flere kilometer til projektområdet. Den nærmeste vindmølle står ca. 2,5 km fra området. Forvaltningen vurderer derfor at vindmøllerne står med så stor afstand til projektområdet, at de ikke udelukker solenergianlæg i området.
- h) Der etableres flere rekreative forbindelser som en del af projektet, som skal sikre at beboerne stadig kan bevæge sig rundt i området.

Bemærkningen angående bekymringen om de trafikdræbte dyr er noteret - påvirkninger af natur behandles i miljøvurderingen.

- i) Aabenraa Kommune behandler solenergi projekter, på baggrund af interessetilkendegivelse fra lodsejere, projektudviklers interesse i at udvikle et anlæg samt på baggrund af en politisk prioritering. Der kan ikke stilles krav til, at lodsejerne skal være bosat i nærheden af den jord de ønsker anvendt til solceller.
- j) Vurdering af påvirkning af sundhed (både menneskers og dyrs) som følge af magnetfelter i driftsfasen, behandles i miljøvurderingen baseret på oplysninger om projektet og litteraturstudie.
- k) Værditab indgår ikke i miljøvurderingen, men håndteres via VE-loven. Folketinget vedtog i 2020 en ny VE-lov som sikrer beboere mulighed for at anmelde krav om værditabserstatning overfor bygherren.
- l) De bygninger udvikler skal overtage ved realiseringen af solparken vurderes ud fra deres kvalitet og vil blive revet ned såfremt de ikke kan anvendes til bolig, kontorformål, værksted eller lager i tilknytning til solcelleparken.
- m) Bemærkninger er noteret. Påvirkninger af befolkning indgår i miljøvurderingen.
- n) Bemærkninger er noteret. Påvirkninger af befolkning indgår i miljøvurderingen.
- o) Hvor mange arbejdspladser der netto nedlægges er svært at vurdere da der også oprettes arbejdspladser til reparation og vedligehold af solcelleanlægget, til at opdrætte får til afgræsning mm. og evt. til videreforarbejdning af el til brint og nye brændstoffer i kommunen. Endelig kan man forestille sig at mere gylle skal anvendes til produktion af biogas, som ligeledes vil føre til merbeskæftigelse.
- p) Samfundsøkonomi behandles ikke i miljøvurderingen.

- q) Aabenraa Byråd vil bidrage til den grønne omstilling og Vækstudvalget for Land og By har den 3. september 2020 vedtaget nogle interne retningslinjer for større solenergianlæg på terræn i det åbne land. Det er ikke vurderingen at individuelle anlæg på/ved bygninger er tilstrækkeligt til at sikre fremtidens behov.
- r) Forbindelsen mellem anlægget og det overordnede net vil blive etableret som jordkabler efter aftaler med grundejerne. Det er korrekt at kabellægningen ikke er en del af nærværende planlægning og miljøvurdering.
- s) Aabenraa Byråd vil understøtte den grønne omstilling og går i dialog med de grundejere og udviklere, der vil medvirke hertil. Hvorvidt vandfladerne i de tidligere råstofgraveområder også er en mulighed for at etablere solenergianlæg og hvilke tilknyttede anlæg og fordele der kan tænkes, er dermed ikke relevant i forhold til den konkrete sag.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at høringsvaret og forvaltningens bemærkninger tages til efterretning og lægges til grund for det videre arbejde.

7. Jens Chr. Bøgh-Boysen og Nadia Hansen, Løgumklostervej 23

Jens Chr. Bøgh-Boysen og Nadia Hansen bor syd for området hvor der planlægges solcelleanlæg, ca. 450 m fra projektafgrænsningen.

Resumé af hørings svar

- a) Jens Chr. Bøgh-Boysen og Nadia Hansen skriver, at der mangler et større overblik over de enkelte processer og konsekvenser af disse, de nævner følgende emner:

Pilotering

- Støj og vibrationer i området.

Anlæg af kørebaner til opbygning af projektet.

- Fastbanet eller grus,
- Tung transport.

Eksisterende læhegn

- Hvorvidt vil man nedbryde eksisterende læhegn?
- Læhegn der ligger inden for det planlagte bebyggede område.
- Omkransende læhegn som overskrider projektets ønske om maksimal højder.

Transport på eksisterende vej.

- Er disse egnede til den tunge og hyppige trafik der vil forekomme på disse i anlægsfasen?

Belysning før og efter ibrugtagning.

- Såfremt der skal være belysning i anlægsfasen, vil der så blive sørget for at dette ikke kan give genskin på omkringliggende private ejendomme i mørketiden?

- b) Jens Chr. Bøgh-Boysen og Nadia Hansen spørger hvad planerne er omkring sikring af historiske artefakter og hvor meget areal der friholdes omkring gravhøje. Jens Chr. Bøgh-Boysen og Nadia Hansen mener at bevaring af vores fortid må være en prioritet i anlæggelsen af et så stort og dominerende projekt i landskabet.

- c) Jens Chr. Bøgh-Boysen og Nadia Hansen spørger til hvilken type hegn der kommer til at stå bag beplantningshegnet, om det bliver samme trådhegn med pigtråd som i Hjolderup. Jens Chr. Bøgh-Boysen og Nadia Hansen påpeger at der til borgermødet blev sagt at alle dyr som der er mindre end rådyr var sikret passage gennem det endelige hegn. Jens Chr. Bøgh-Boysen og Nadia Hansen har observeret at hegnet man har valgt i Hjolderup har en maskestørrelse på 50 mm i bunden og på majoriteten af dets tilgængelige længde. Dette mener de forhindrer det mindre vildt som kaniner, ræve, grævlinge, harer og lignende at passere. Ligeledes påpeger Jens Chr. Bøgh-Boysen og Nadia Hansen at det ikke er usandsynligt at kronvildt vil prøve at hoppe over et 2 meter højt hegn og at dette kan blive problematisk med de 2 rækker pigtråd øverst på hegnet og medføre større skader på dyret. Jens Chr. Bøgh-Boysen og Nadia Hansen spørger om der er foretaget målinger for elektrisk støj på eksisterende ækvivalerende anlæg. Jens Chr. Bøgh-Boysen og Nadia Hansen skriver at både elektromagnetisk såvel som højfrekvent, kan forstyrre både befolkning og fauna.

- d) Jens Chr. Bøgh-Boysen og Nadia Hansen spørger hvad energieffektiviteten fra 1kWh strøm omdannet til brint til strøm igen for forbrændingsanlæg og hvor meget vil gå tabt til varme. Jens Chr. Bøgh-Boysen og Nadia Hansen spørger hvad planerne er for at udnytte denne varme. I det omfang at varmen kan udnyttes.

- e) Jens Chr. Bøgh-Boysen og Nadia Hansen spørger om en batteripark er overvejet. Jens Chr. Bøgh-Boysen og Nadia Hansen skriver at en batteripark vil kunne fremme forsyningssikkerheden og garantere grøn solcellestrøm om natten til forbrugerne i nærområdet. Jens Chr. Bøgh-Boysen og Nadia Hansen skriver at det ville betyde at man kan begrænse "duck curve"-effekten.

- f) Jens Chr. Bøgh-Boysen og Nadia Hansen spørger om beplantningen vil være af en sådan art så der sikres et stort omfang af biodiversitet, både for bier og flyvende insekter, men også landlige dyr som mus, kaniner, ræve og rådyr. Jens Chr. Bøgh-Boysen og Nadia Hansen spørger også hvorledes beplantningen vedligeholdes, om det er med får, geder eller maskinelt.

- g) Jens Chr. Bøgh-Boysen og Nadia Hansen skriver, at jorden i

Kommuneplan 2015-2026 er klassificeret som værende særlig velegnet landbrugsjord og skulle ifølge denne i videst muligt omfang beskyttes og ikke omlægges. Jens Chr. Bøgh-Boysen og Nadia Hansen spørger hvorfor der er sket en holdningsændring. Jens Chr. Bøgh-Boysen og Nadia Hansen skriver at man i Svejlund og omegn har en særlig rig jord der derfor har et mindre behov for kunstgødning og mener derfor det ville være mere fornuftigt at bruge en goldere jordtype til et solcelleanlæg.

Forvaltningens bemærkninger

- a) Disse emner vil blive beskrevet i miljøvurderingen.

I forhold til støj, så vil der ikke forekomme natarbejde. Anlægsarbejdet, herunder støjende anlægsarbejde, skal anmeldes til Aabenraa Kommunen i henhold til miljøaktivitetsbekendtgørelsen. Det forventes, at der arbejdes inden for normal arbejdstid, i de mindre følsomme perioder: Mandag - fredag kl. 07-18 og lørdag kl. 07-14. Perioderne er dog vejledende og restriktionerne vil bero på en vurdering og tilladelse fra Aabenraa Kommune. Byggepladskørsel, belysning m.v. vil indgå i miljøvurderingerne og spørgsmålene om hegnene vil tillige blive behandlet i lokalplanen.

- b) Inden anlægsarbejdet sættes i gang kontaktes museet med henblik på en eventuel arkæologisk forundersøgelse. Derudover er museumsloven gældende i anlægsfasen.

Der foretages ikke anlægsarbejde inden for fortidsmindebeskyttelseslinjerne omkring gravhøjene.

Hegnet vil være et godkendt vildthejn på 2 meters højde. Aabenraa Kommune ønsker ikke pigtråd omkring solcelleanlæg, forvaltningen er i dialog med developer om at undgå brug af pigtråd til hegnene. Der arbejdes med forskellige muligheder for passage af mindre dyr igennem hegnet og for større dyr etableres faunapassager. Mht. elektromagnetisme og højfrekvent støj, indgår disse emner i miljøvurderingerne.

- c) Vurdering af påvirkning af sundhed (både menneskers og dyrs) som følge af magnetfelter i driftsfasen, behandles i miljøvurderingen baseret på oplysninger om projektet og litteraturstudie.
- d) Det aktuelle projekt omhandler ikke et Power to X-anlæg.
- e) Nej, en batteripark er ikke overvejet som alternativ til det skitserede projekt.
- f) Der skal anvendes hjemmehørende arter, og der er mulighed for udsåning af egnede frøblandinger. Arealet forventes afgræsset med får eller plejet ved høslet.
- g) Aabenraa Byråd vil bidrage til den grønne omstilling og Vækstudvalget for Land og By har den 3. september 2020 vedtaget nogle interne retningslinjer for større solenergianlæg på terræn i det

åbne land. Retningslinjerne er i overensstemmelse med Kommuneplan 2015 og sikrer at anlæggene placeres og udformes under hensyntagen til de øvrige interesser i det åbne land. Det aktuelle projekt vil kunne realiseres indenfor retningslinjerne og dermed bidrage til opfyldelsen af byrådets mål. Værdifulde landbrugsområder kan således anvendes til solenergianlæg.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at høringssvaret og forvaltningens bemærkninger tages til efterretning og lægges til grund for det videre arbejde.

8. Familien Jensen Machmüller, Ørslevvej 11

Familien Jensen Machmüller bor øst for området hvor der planlægges solcelleanlæg, ca. 150 m fra projektafgrænsningen.

Resumé af høringssvar

Familien Jensen Machmüller mener ikke det er en god ide med en solcellepark med følgende begrundelser:

- a) Det vil ødelægge den fine natur i området, som familien Jensen Machmüller holder meget af. Folk der bor i området er glade for den flotte natur og borgere fra Hellevad kommer dagligt forbi enten på cykel eller løbeture.
- b) Der vil blive færre arbejdspladser i landbruget og i mange følgeerhverv. Familien Jensen Machmüller mener, at det er ærgerligt at ødelægge jorden, som er særdeles velegnet til landbrugsjord og at det vil koste mange arbejdspladser i lokalsamfundet.
- c) Huspriserne vil falde og måske bliver husene og de små landejendomme usælgelige.
- d) Skolen og idrætslivet vil blive ødelagt. Familien Jensen Machmüller er glade for at der er en skole i Hellevad, men frygter at den vil lukke pga. fraflytning.
- e) Der vil blive produceret meget mere strøm i Svejlund, end hvad Svejlund bruger. Familien Machmüller undrer sig over hvorfor deres lille dejlige lokal samfund og sunde landbrugsjord skal ødelægges når der bor mange flere borger i området som er imod parken end der er for parken.

Forvaltningens bemærkninger

- a) Etablering af et solcelleanlæg af denne størrelse, vil lokalt ændre oplevelsen af landskabet, der går fra at være et landbrugsareal til et teknisk anlæg. For at begrænse de visuelle påvirkninger set fra omgivelserne, vil der blive stillet krav om, at der omkring hele anlægget skal etableres levende hegn. Derudover etableres der

levende hegn inde i selve projektområdet, der dels vil opdele sektionerne og dels vil medvirke til at reducere synligheden af solcellepanelerne.

De visuelle påvirkninger er en del af miljøvurderingen, og der udarbejdes visualiseringer.

- b) Hvor mange arbejdspladser der netto nedlægges er svært at vurdere da der også oprettes arbejdspladser til reparation og vedligehold af solcelleanlægget, til at opdrætte får til afgræsning mm. og evt. til videreforarbejdning af el til brint og nye brændstoffer i kommunen. Med hensyn til anvendelse af god landbrugsjord til energiproduktion, er det forvaltningens opfattelse at det er nødvendigt, såfremt den grønne omstilling skal lykkes. Det er endvidere i overensstemmelse med de interne retningslinjer Vækstudvalget for Land og By vedtog den 3. september 2020.
- c) Folketinget vedtog i 2020 en ny VE-lov som sikrer beboere mulighed for at anmelde krav om værditabserstatning overfor bygherren.
- d) Bemærkninger er noteret. Påvirkninger af befolkning indgår i miljøvurderingen.
- e) Aabenraa Byråd vil bidrage til den grønne omstilling og Vækstudvalget for Land og By har den 3. september 2020 vedtaget nogle interne retningslinjer for større solenergianlæg på terræn i det åbne land. Retningslinjerne er i overensstemmelse med Kommuneplan 2015 og sikrer at anlæggene placeres og udformes under hensyntagen til de øvrige interesser i det åbne land.

Det aktuelle projekt vil kunne realiseres indenfor retningslinjerne og dermed bidrage til opfyldelsen af byrådets mål.

Det følger heraf, at energiproduktionen ikke skal begrænses til det lokale behov.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at høringssvaret og forvaltningens bemærkninger tages til efterretning og lægges til grund for det videre arbejde.

9. Bjarne Sostack og Pia Rix, Ørslevvej 17

Bjarne Sostack og Pia Rix har indsendt et høringssvar, men har d. 20. oktober 2021 skrevet, at de gerne vil trække deres høringssvar tilbage.

På grund af forvaltningsretlige regler kan høringssvar ikke fjernes fra sagsbehandlingen og aktlister. Men da høringssvaret er tilbagetrukket kan høringssvaret tillægges mindre vægt, hvorfor det nedenfor resumeres kort.

Resumé af hørings svar

- a) Bjarne Sostack og Pia Rix bor inde i den planlagte solcellepark og ønsker som udgangspunkt ikke at blive boende. De har været i positiv dialog med developer angående en frivillig aftale.

Foruden at bo på ejendommen, så driver Bjarne Sostack og Pia Rix også erhverv (Hellevad Hundesvømmehal og Hellevad Jagtskole). Det er især jagtskolen de er bekymrede for i forbindelse med et kommende solcelleanlæg. Bjarne Sostack og Pia Rix mener nemlig, at deres jagtret og retten til jagttegnsundervisning vil bortfalde, hvis anlægget kommer til at ligge tæt på deres ejendom, da de ikke må afgive skud i en retning der kan forårsage haglnedfald på: huse/biler/bygninger/personer/dyr og lignende, herunder solcelleanlæg.

Forvaltningens bemærkninger

- a) Da Bjarne Sostack og Pia Rex gerne vil tilbagetrække deres hørings svar anbefaler forvaltningen at der ses bort fra deres hørings svar.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at hørings svaret ikke indgår i det videre arbejde.

10. Jacob Nissen, Ørslevvej 40

Jacob Nissen bor nord for området hvor der planlægges solcelleanlæg, ca. 200 m fra projektafgrænsningen.

Resumé af hørings svar

- a) Jacob Nissen gør indsigelse mod solcelleparken, da han mener at den vil tage deres udsyn til naturen og halvere værdien af deres ejendom.

Forvaltningens bemærkninger

- a) Etablering af et solcelleanlæg af denne størrelse, vil lokalt ændre oplevelsen af landskabet, der går fra at være et landbrugsareal til et teknisk anlæg. For at begrænse de visuelle påvirkninger set fra omgivelserne, er der krav om, at der omkring hele anlægget skal etableres et 10 meter bredt og 5 meter højt levende hegn. Derudover etableres der levende hegn inde i selve projektområdet, der dels vil opdele sektionerne og dels vil medvirke til at reducere synligheden af solcellepanelerne.

Folketinget vedtog i 2020 en ny VE-lov som sikrer beboere mulighed for at anmelde krav om værditabserstatning overfor bygherren.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at høringssvaret og forvaltningens bemærkninger tages til efterretning og lægges til grund for det videre arbejde.

11. Familien Holm Krogh, Rangstrupvej 1

Familien Holm Krogh bor øst for området hvor der planlægges solcelleanlæg, lige op af projektafgrænsningen.

Resumé af høringssvar

Familien Holm Krogh skriver, at de for 3 år siden flyttede tilbage på landet, for at kunne give børnene en opvækst med naturen som nærmeste nabo, samt at være en del af et lokalsamfund. Familien er bekymrede for, at en solcellepark vil ødelægge muligheden for dette og gør indsigelse mod placering af solcelleparken med følgende begrundelser:

- a) Bekymring for at folk vil fravælge at bo i og omkring Hellevad, og det derfor vil ramme skole og fritidsmuligheder hårdt. Ifølge familien Holm Krogh er der på nuværende tidspunkt, rigtig mange børnefamilier i området hvor solcelleparken forventes at ligge.
- b) Familien Holm Krogh gør indsigelse mod, at man vælger at placere en solcellepark på særlig værdifuldt landbrugsjord.
- c) Vildt og fauna vil lide stor belastning, både under opførelse samt efterfølgende, skriver familien Holm Krogh. De har på nuværende tidspunkt flere vildt, harer, fasaner, storke og alverdens andre dyr gående igennem deres have. Det er noget familien Holm Krogh har stor glæde af og er derfor bekymrede for, at de i fremtiden ikke længere har mulighed for.
- d) Familien Holm Krogh er imod det hegn der påtænkes, i forhold til ovenstående afsnit.
- e) Familien Holm Krogh gør indsigelse mod solcelleanlægget, på baggrund af det værditab familien vil lide under med deres ejendom.
- f) Familien Holm Krogh gør indsigelse mod den tilgang der har været til projektet, samt den måde lodsejere honoreres i forhold til den måde ejere der berøres af anlægget kompenseres.
- g) Familien Holm Krogh gør indsigelse mod solcelleanlægget, på baggrund af de helbredsmæssige konsekvenser dette kunne have. Familien Holm Krogh skriver at solceller produceres med store mængder bly og spørger om dette vil påvirke mennesker, dyr og miljø.

Forvaltningens bemærkninger

- a) Bemærkninger er noteret. Påvirkninger af befolkning indgår i

- b) Aabenraa Byråd vil bidrage til den grønne omstilling og Vækstudvalget for Land og By har den 3. september 2020 vedtaget nogle interne retningslinjer for større solenergianlæg på terræn i det åbne land. Retningslinjerne er i overensstemmelse med Kommuneplan 2015 og sikrer at anlæggene placeres og udformes under hensyntagen til de øvrige interesser i det åbne land.
Det aktuelle projekt vil kunne realiseres indenfor retningslinjerne og dermed bidrage til opfyldelsen af byrådets mål. Værdifulde landbrugsområder kan således anvendes til solenergianlæg.
- c) I udviklingen af projektet vil der være fokus på at sikre både dyrs og menneskers muligheder for at færdes på tværs af området. Endvidere vil der blive arbejdet med opdeling af solcelleanlægget i flere sektioner, der hegnes separat. Imellem nogle af sektionerne vil der blive gjort plads til faunapassager. Faunapassagerne vil følge vandløb eller eksisterende levende hegn eller forbinde eksisterende naturområder. Der vil blive etableret levende hegn langs med faunapassagerne.

Udover faunapassagerne vil der blive indarbejdet rekreative forbindelser enten i form af trædestier eller grusstier. De nye forbindelser skal være med til at sikre en lettere adgang til det åbne land, hvor der i dag primært er landsbrugsarealer.

Lokalplanen vil indeholde bestemmelser vedr. udformning og dimensionering af faunapassagerne, valg af artsammensætning samt bredde og højde af hegnene. Bestemmelserne i lokalplanen tager udgangspunkt i Aabenraa Kommunes interne retningslinjer for "Større solenergianlæg på terræn i det åbne land" med tilhørende "Katalog med levende hegn, passager og merværdi".

Derudover beskrives faunapassagerne i projektbeskrivelsen, der danner grundlag for miljøkonsekvensrapporten og den efterfølgende myndighedstilladelse til projektet.
- d) Der skal af forsikringsmæssige grunde være hegnet omkring anlægget. Hegnet vil også have anvendelse som indhegning af græssende dyr. Der arbejdes med forskellige muligheder for passage af mindre dyr igennem hegnet og for større dyr etableres faunapassager.
- e) Folketinget vedtog i 2020 en ny VE-lov som sikrer beboere mulighed for at anmelde krav om værditabserstatning overfor bygherren.
- f) Proceduremæssigt følges planlovens og miljøvurderingslovens bestemmelser om forudgående høring og fastlæggelse af hvilke forhold, der skal behandles i forbindelse med miljøvurderingerne. Forinden har opstilleren været i kontakt med ejere og naboer m.fl. I første omgang at fastlægge den mest optimale afgrænsning af projektet.
- g) De sundhedsmæssige og miljømæssige konsekvenser vil blive belyst i forbindelse med miljøvurderingerne.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at høringsvaret og forvaltningens bemærkninger tages til efterretning og lægges til grund for det videre arbejde.

12. Lone og Jens Ove Holm, Rangstrupvej 3

Lone og Jens Ove Holm bor øst for området hvor der planlægges solcelleanlæg, lige op af projektafgrænsningen.

Resumé af høringsvar

- a) Lone og Jens Ove Holm skriver at de ikke ønsker det foreslåede solcelleanlæg med følgende begrundelser:
 - Naturen bliver ødelagt.
 - Livskvaliteten forringes for beboerne i området.
 - Dyreliv bliver forstyrret meget, større vildt vil undgå området.
 - Landbrugsjord bliver ødelagt, højværdifuld.
 - Der er ingen sikkerhed for at der bliver ryddet op efter de 30 - 40 år.
 - Solpaneler vil højst sandsynligt være forældet om 5-10 år, fordi andre energiformer vil være billigere og bedre.
 - Ejendomspriser vil falde væsentligt.
 - Levende hegn skal være 3-4 m høje. Det vil tage 8 -12 år.
- b) Lone og Jens Ove Holm henviser til kommuneplan 2015-2026, hvor der står at der ikke må opføres vindmøller, skov eller anden form for ødelæggende ændringer i natur, landskab og dyreliv.
- c) Lone og Jens Ove Holm mener at emnet jordarealer skal undersøges i miljøkonsekvensrapporten.
- d) Lone og Jens Ove Holm mener at miljøkonsekvensrapport/VVM skal Aabenraa kommune stå for som eneansvarlig.

Forvaltningens bemærkninger

- a) Synspunkterne tages til efterretning.
- b) Aabenraa Byråd vil bidrage til den grønne omstilling og Vækststudvalget for Land og By har den 3. september 2020 vedtaget nogle interne retningslinjer for større solenergianlæg på terræn i det åbne land. Retningslinjerne er i overensstemmelse med Kommuneplan 2015 og sikrer at anlæggene placeres og udformes under hensyntagen til de øvrige interesser i det åbne land. Det aktuelle projekt vil kunne realiseres indenfor retningslinjerne og dermed bidrage til opfyldelsen af byrådets mål.

- c) Solcellepanelerne vil blive placeret på stålstativer, hvilket medfører meget begrænsede påvirkninger på jordbunden. Det forventes, at terrænreguleringer vil være meget begrænsede, da terrænet i dag er relativt fladt, der vil dog være mulighed for terrænreguleringer +/- 0,5 meter fra eksisterende terræn. Når anlægget tages ud i drift, kan landbrugsdriften genoptages. Derfor vurderes det, at der ikke er risiko for væsentlige påvirkninger af jordbunden, og emnet behandles derfor ikke i miljøvurderingen. De planlægningsmæssige forhold vedr. udpegningen af værdifulde landbrugsområder beskrives i miljøvurderingen.
- d) Miljøvurderingsloven fastlægger jf. § 20, at bygherre skal fremlægge en miljøkonsekvensrapport (tidligere VVM) for et projekt, mens det jf. § 8 er myndigheden, der skal gennemføre en miljøvurdering af planer. Derfor har European Energy ansvar for miljøkonsekvensrapporten og Aabenraa Kommune har ansvar for plangrundlaget og miljørapporten.

I denne proces udarbejdes lokalplan og kommuneplantillæg (der danner det planlægningsmæssige grundlag for projektet) og selve projektet samtidigt. Det er derfor besluttet, at miljørapporten (miljøvurdering af planerne) og miljøkonsekvensrapporten (miljøvurdering af projektet) skrives sammen i én rapport, der opfylder kravene til begge typer miljøvurderinger.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at høringsvaret og forvaltningens bemærkninger tages til efterretning og lægges til grund for det videre arbejde.

13. Asta og Peter Chr. Petersen, Hinderupvej 1A og 6

Asta og Peter Chr. Petersen er ejere af Hinderupvej 1A og 6 og har jord i området hvor der planlægges solcelleanlæg.

Resumé af høringsvar

- a) Asta og Peter Chr. Petersen skriver, at der flere gange har været forsøgt at rejse vindmøller i den smukke bakkedal mellem Svejlund og Bedsted bjerg (Tønder Kommune) og på den anden side Hinderup, Vellerup (Tønder Kommune) og Bovlund (Tønder Kommune). Dette er hver gang blevet afvist af beboerne, Sønderjyllands Amt, Aabenraa Kommune samt Tønder Kommune på grund af det unikke område.
- b) Asta og Peter Chr. Petersen skriver, at der er anlagt en cykelrute for at folk kan nyde og se landskabet og at dette er til glæde for mange. De mener at cykelstien vil blive ødelagt af en solcellepark i den størrelse.
- c) Asta og Peter Chr. Petersen skriver at området er af Aabenraa Kommune udlagt som landbrugsområde, jorden er god og der avles

ca. 10.000 fe./ha i gennemsnit uden vanding (majs og græs). Ca. 70 % dyrkes med grovfoder i 2021. Det har stor betydning for de store husdyrbesætninger, der er i området. Disse besætninger har brug for arealet til foder og udbringning af gylle. Hvis 300 ha bygges med solceller, skal der køres længere med foder og gylle, hvilket vil belaste nærområdet meget med ekstra transport. Asta og Peter Chr. Petersen beskriver forskellige eksempler på dette:

280 ha á 30 T gylle á 35 T (pr. lastbil) = ca. 240 lastbiler
220 ha á 40 T returfoder pr. læs = ca. 440 læs med traktor

Asta og Peter Chr. Petersen mener, at det er en betydelig transport som bliver flyttet ud i de nærliggende områder og veje. Der er brug for området til husdyrproduktion. I dag bliver der kørt gylle ud af området. Asta og Peter Chr. Petersen spørger om Kommunen kan komme med en løsning på dette problem som de mener vil blive meget større med en solcellepark.

- d) Asta og Peter Chr. Petersen skriver at ca. 50 ha med tilhørende husdyrproduktion er lig med en arbejdsplads plus en til to i følgehverv (mejeriarbejder, slagter, foderproduktion, maskinstation, produktion, transport, service mm.). Dermed er der ca. 15-18 arbejdspladser, der forsvinder. Asta og Peter Chr. Petersen er ikke i tvivl om at dette vil lukke noget af produktionen. Det er kun et spørgsmål om hvor meget og hvem det vil gå ud over.
- e) Asta og Peter Chr. Petersen skriver, at der for ca. 20 år siden blev gennemført en jordfordeling i området. Markerne er store og velindrettede til en effektiv produktion. Asta og Peter Chr. Petersen skriver at der samtidig blev plantet læhegn rundt om markerne, som i dag fremstår særdeles flotte.
- f) Asta og Peter Chr. Petersen skriver, at for ejendommen på Hinderupvej 6, som ligger på bakken i Hinderup med en flot udsigt ud over området, vil solcelleanlægget være en betydelig værdiforringelse. Ejendommen ligger ca. 300 m fra det viste areal til solcelleparken og har derfor ingen ret til erstatning, men får udsigt over området, som ingen træer kan skjule på grund af højdeforskellen.
- g) Asta og Peter Chr. Petersen skriver, at der er en stor modstand mod projektet blandt beboerne i området, da dem der ønsker solcelleparken, er lodsejere der bor udenfor området og derfor ikke får gener af solcelleparken. Asta og Peter Chr. Petersen skriver at mange føler at projektet kommer udefra og bliver presset ned over området og beboerne. Der er ingen ejerskab til projektet, og det vil derfor give splittelse mellem beboerne.

Forvaltningens bemærkninger

- a) Ifølge Aabenraa Kommunes interne retningslinjer for større solenergianlæg på terræn i det åbne land (vedtaget af Vækstudvalget for Land og By den 3. september 2020) punkt 2.2.3. *gælder følgende:*

Inden for de større sammenhængene landskaber og værdifulde geologiske områder uden for kystnærhedszonen kan der planlægges for større solenergianlæg, under forudsætning af, at anlæggene lokaliseres i flade landskaber, afskærms med levende hegn, samles, ordnes og sektioneres, dels så den landskabelige påvirkning minimeres, dels så den geologiske interesse ikke tilsidesættes og dels så borgernes adgang til at opleve landskaberne og de særlige geologiske karakteristika ikke forringes.

- b) Cykelruten bevares og der etableres flere rekreative forbindelser som del af projektet.
- c) Det er korrekt, at der vil ske en ændring af den jordbrugsbetingede trafik, når arealerne udtages af omdrift. Emnet indgår i miljøvurderingerne.
- d) Hvor mange arbejdspladser der netto nedlægges er svært at vurdere da der også oprettes arbejdspladser til reparation og vedligehold af solcelleanlægget, til at opdrætte får til afgræsning mm. og evt. til videreforarbejdning af el til brint og nye brændstoffer i kommunen. Endelig kan man forestille sig at mere gylle skal anvendes til produktion af biogas, som ligeledes vil føre til merbeskæftigelse.
- e) De eksisterende hegn vurderes ud fra de kriterier, der er beskrevet i de interne retningslinjer, og det er derfor ikke alle hegn, der skal bevares.
- f) Folketinget vedtog i 2020 en ny VE-lov. Beboere der bor mere en 200 meter væk kan søge om erstatning for evt. tab.
- g) Aabenraa Kommune behandler solenergi projekter, på baggrund af interesselikvidering fra lodsejere, projektudviklers interesse i at udvikle et anlæg samt på baggrund af en politisk prioritering. Der kan ikke stilles krav til, at lodsejerne skal være bosat i nærheden af den jord de ønsker anvendt til solceller.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at høringsvaret og forvaltningens bemærkninger tages til efterretning og lægges til grund for det videre arbejde.

14. Jacob Petersen, Hinderupvej 8

Jacob Petersen bor sammen med sin familien nord for området hvor der planlægges solcelleanlæg, ca. 700 m fra projektafgrænsningen. Jacob Petersen er lodsejer til nogle af de marker der ligger indenfor projektområdet.

Resumé af høringsvar

- a) Jacob Petersen mener, at solcelleanlægget i nogen grad kommer til at påvirke den skønne udsigt fra deres hus og ejendom.

- b) Jacob Petersen skriver, at de ikke som sådan er modstandere af grøn energi og ideen om en solcellepark i Svejlund. De mener dog at projektet er for omfattende størrelsesmæssigt og derved vil have for store konsekvenser for området natur og dyreliv.

Jacob Petersen skriver, at de har et rigt dyreliv med storke, hejre, rådyr, krondyr, harer mm. i Hinderup. Jacob Petersen mener ikke, at et indhegnet areal på 320 ha vil fremme dette dyreliv. Ifølge Jacob Petersen vil de mange hegn skabe udfordringer for dyrenes levevis og overlevelse, på trods af faunapassagerne, hvilket kan betyde at de store dyr, vil finde andre områder at færdes i.

- c) Jacob Petersen skriver, at der er mange cyklister der cykler i området for at nyde naturen og dyrelivet. Han mener ikke at det er indbydende at cykle forbi et hegn der er plantet for at skjule solceller.

- d) Jacob Petersen skriver, at det også vil have en stor negativ effekt på lokalsamfundet, da flere af naboerne overvejer at sælge deres huse og flytte, hvis solcellerne kommer for tæt på.

Jacob Petersen skriver, at de har et lille, men godt lokalsamfund i Hinderup/Svejlund, som har tilhørsforhold til Hellevad. Hinderup huser mange børn som alle går i Hellevad skole. Voksne og børn benytter sig desuden af tilbud i den lokale idrætsforening. Hvis solcelleparken opføres i den foreslåede størrelse, er der flere familier i området, der har givet udtryk for at de vil flytte, skriver Jacob Petersen. Dette vil ifølge Jacob Petersen med stor risiko reducere antallet af børn i Hellevad skole, da der ikke er mange huse/ejendomme til salg i området, som er attraktive for børnefamilier. Jacob Petersen frygter, at hvis skolen presses og i værste fald må lukke, vil det have stor negativ effekt på hele Hellevad sogn.

Jacob Petersen spørger om kommunen vil garantere at skole ikke lukker pga. for få elever på skolen, hvis fraflytningen skulle ske.

- e) Jacob Petersen skriver at opførelsen af solcelleparken og den efterfølgende drift og vedligehold vil medføre en øget trafik i området. Denne trafik vil belaste de små veje, samt være til stor gene for de cyklister og motionister der ofte benytter området. Der bor ifølge Jacob Petersen mange børnefamilier i området, og da busforbindelserne ikke er optimal, vil mange børn, inklusiv Jacob Petersens egne børn, indenfor de kommende år cykle til Hellevad for at komme i skole og til idræt. Den øgede trafik bekymrer derfor Jacob Petersen.

Jacob Petersen spørger hvad kommunen vil gøre for at hjælpe de bløde trafikanter, om man vil sørge for bedre og flere busruter samt anlægge cykelstier.

- f) Jacob Petersen skriver at de driver en landbrugsejendom på Hinderupvej 8, med 400 køer og 270 ha jord. Lige nu afsætter de 2500m³ gylle, da de ikke selv ejer jord nok til at kunne beholde dette på deres egen jord, hvor de 2000m³ de seneste 5 år er blevet afsat på de marker der planlægges til solceller.

Hvis der anlægges solceller, skriver Jacob Petersen at han skal finde andre arealer, som kan modtage gyllen, hvilket ikke er nemt og ikke kan lade sig gøre uden at det kommer til at påvirke hans økonomi negativt. Endvidere skal gyllen transporteres ud af området ($2000\text{m}^3/35\text{m}^3$ pr lastbil = ca. 60 lastbiler ekstra) hvilket vil medføre en øget trafik og miljøbelastning i området.

- g) Jacob Petersen skriver at der i dag er 5 fuldtidsansatte på ejendommen samt at der skabes arbejdspladser til mange bierhverv (mejeri, mekaniker, maskinstationer, elektriker mm.). I den kommende fremtid bliver afsætningen af gylle en af de udfordringer, der kommer til at fylde meget for Jacob Petersen, da det stigende antal biogasanlæg, også skal afsætte deres biomasse, samt de politiske mål om mere økologi og udtagning af lavbunds område, giver mindre arealer til at bringe gylle ud på. Jacob Petersen skriver, at det kan være medvirkende til at det bliver nødvendigt at reducere i hans ejendom, hvilke vil påvirke antallet af ansatte på ejendommen og de følgende bierhverv. Jacob Petersen spørger om kommunen vil anvise jord til afsætningen af gyllen eller kompensere for ekstra omkostninger.

Forvaltningens bemærkninger

- a) De visuelle påvirkninger indgår i miljøvurderingen og illustreres via visualiseringer fra udvalgte fotostandpunkter.
- b) Info vedr. dyrearter er noteret.
- I udviklingen af projektet er der fokus på at sikre både dyrs og menneskers muligheder for at færdes på tværs af området. Der arbejdes med opdeling af solcelleanlægget i flere sektioner, der hegnes af. Imellem nogle af sektionerne er der gjort plads til faunapassager. Faunapassagerne følger ofte vandløb eller eksisterende levende hegn eller forbinder eksisterende naturområder. Der vil blive etableret levende hegn langs med faunapassagerne.
- c) Bemærkningen er noteret og emnet behandles under "påvirkning af befolkning" i miljøvurderingen.
- d) Bemærkninger er noteret. Påvirkninger af befolkning indgår i miljøvurderingen.
- e) Der kører i dag en skolebus som samler børn op til Hellevad Skole og som derfor også samler flere børn op fra lokalområdet omkring solcelleanlægget. European Energy vil tage kontakt til skolen og de berørte forældre for at drøfte om transporttilbuddet kan styrkes i anlægsperioden og har med enkelte forældre drøftet om man i en overgangsperiode skal lave en alternativ cykelrute til Hinderup for at gøre forholdene betryggende.

Sikkerhedsmæssige forhold i anlægsfasen vil være en del af den overordnede vurdering af trafikale forhold i miljøvurderingen, og

konklusioner og anbefalinger fra vurderingerne, vil indgå i den efterfølgende detailplanlægning.

- f) Det er korrekt, at der vil ske en ændring af den jordbrugsbetingede trafik, når arealerne udtages af omdrift. Emnet indgår i miljøvurderingerne.
- g) Hvor mange arbejdspladser der netto nedlægges er svært at vurdere da der også oprettes arbejdspladser til reparation og vedligehold af solcelleanlægget, til at opdrætte får til afgræsning mm. og evt. til videreforarbejdning af el til brint og nye brændstoffer i kommunen. Endelig kan man forestille sig at mere gylle skal anvendes til produktion af biogas, som ligeledes vil føre til merbeskæftigelse.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at høringssvaret og forvaltningens bemærkninger tages til efterretning og lægges til grund for det videre arbejde.

15. Lene Karina Skov, Hinderupvej 13

Lene Karina Skov bor nord for området hvor der planlægges solcelleanlæg, ca. 700 m fra projektafgrænsningen.

Resumé af Høringssvar

- a) Det bekymrer Lene Karina Skov, hvilke konsekvenser det har for lokalsamfundet og ikke mindst skolen i Hellevad, hvis alle de berørte, skulle vælge at sælge deres ejendomme til European Energy. Lene Karina Skov oplyser, at muligheden for at købe og endnu mindre at bygge i eller omkring området er ikkeeksisterende, da en grund ikke er til at opdrive.

Lene Karina Skov mener at området i dag leverer godt 20% af eleverne til Hellevad skole. Lene er bekymret for at det kan betyde at skolen må lukke og mener at det måske også kan have konsekvenser for børnehaven, dagplejen og hele foreningslivet.

Forvaltningens bemærkninger

- a) Bemærkninger er noteret. Påvirkninger af befolkning indgår i miljøvurderingen.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at høringssvaret og forvaltningens bemærkninger tages til efterretning og lægges til grund for det videre arbejde.

16. Søren Andresen Skov, Hinderupvej 13

Søren Andresen Skov bor nord for området hvor der planlægges solcelleanlæg, ca. 700 m fra projektafgrænsningen.

Resumé af hørings svar

- a) Søren Andresen Skov spørger om European Energi og Aabenraa Kommune har taget højde for hvilke trafikale udfordringer det kan give.

Søren Andresen Skov skriver at de små veje i forvejen er hårdt belastede af store lastbiler, der dagligt henter både mælk og svin og at store traktorer og maskiner der udfører det daglige markarbejde.

Søren Andresen Skov spørger om vejene bliver en meter bredere, så det vil være muligt at passere en af de mange tusind lastbiler der skal levere materialer eller andet til byggepladsen.

- b) Søren Andresen Skov spørger også om der indsættes taxaer, så de børn der ikke er omfattet af deres eksisterende aftale også kan komme sikkert frem og tilbage til bus og/eller skole, og om der bliver etableret en cykelsti så Søren og andre der cykler dagligt kan passere trygt og sikkert.

Søren Andresen Skov skriver, at hans kone er dagplejer og har dagligt forældre og børn inde af døren. De skal også kunne komme sikkert frem og tilbage. Det samme gælder for de medarbejdere der arbejder på de omkringliggende ejendomme.

Forvaltningens bemærkninger

- a) I anlægsfasen vil der være en transportbelastning, der især er koncentreret om de første 3-6 måneder. I forbindelse med detailplanlægningen, vil der blive udarbejdet en trafikplan, der sikrer mindst mulig unødigt trafik ved bl.a. at anvise ruten til og fra nærmeste motorveje.

Solcelleparken opdeles i sektioner med hver sin afsætningsplads for materialer, så der skal flyttes mindst muligt materiale under byggeriet. Vejenes afkørsler forstærkes med ekstra grus og der lægges stålplader ud hvor det er nødvendigt for ikke at beskadige vejene.

Efter anlægsfasen vil den trafikale belastning falde ift. det nuværende niveau da det meste servicearbejde kan klares med mindre varebiler og landbrugets større redskaber ikke længere skal anvendes.

I miljøvurderingen indgår trafik som ét af miljøemnerne, og de trafikale konsekvenser vil derfor blive belyst. Konklusioner og anbefalinger fra vurderingerne, vil indgå i den efterfølgende detailplanlægning.

- b) Der kører i dag en skolebus som samler børn op til Hellevad Skole og som derfor også samler flere børn op fra lokalområdet omkring solcelleanlægget. European Energy vil tage kontakt til skolen og de berørte forældre for at drøfte om transporttilbuddet kan styrkes i anlægsperioden og har med enkelte forældre drøftet om man i en overgangsperiode skal lave en alternativ cykelrute til Hinderup for at gøre forholdene betryggende.

Sikkerhedsmæssige forhold i anlægsfasen vil også være en del af den overordnede vurdering af trafikale forhold i miljøvurderingen, og konklusioner og anbefalinger fra vurderingerne, vil indgå i den efterfølgende detailplanlægning.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at høringssvaret og forvaltningens bemærkninger tages til efterretning og lægges til grund for det videre arbejde.

17. Heidi Grinderslev og Torben Jensen, Bovlund Bjergvej 42

Heidi Grinderslev og Torben Jensen bor i Tønder Kommune, ca. 1 km nord for området hvor der planlægges solcelleanlæg.

Resumé af høringsvar

- a) Heidi Grinderslev og Torben Jensen skriver, at deres motivation for at købe ejendommen tilbage i 1999, samt gennem over 20 år, at investere store beløb i renovering af ejendommen, ligger alene i ejendommens herlighedsværdi. De skriver at herlighedsværdien fremkommer fortrinsvis ved den smukke udsigt i den unikke natur. Heidi Grinderslev og Torben Jensen skriver at ejendommen er placeret på kote ca. 46 og den helt unikke udsigt fra ejendommens sydvendte vinduer samt terrasse og have, er stik syd, netop i den retning hvor solcelleprojektet foreslås opført i kote ca. 30. Heidi Grinderslev og Torben Jensen skriver at det betyder, at de vil kigge "ned" på solcellerne og deraf vil få ødelagt udsigten. De vurderer, at beplantning af træer rundt om det foreslåede projekt ikke vil skærme for solcellerne. Skulle en beplantning kunne hjælpe, vil det være mange år inden træerne er høje nok til at skærme for solcellerne visuelt netop pga. vinklen mellem deres ejendom og solcellernes foreslåede placering.

Det er ifølge Heidi Grinderslev og Torben Jensen kritisabelt at anlægge projekter af denne karakter klods op af andre kommuner. Som det fremgår, er kommuneskellet til Tønder kommune mindre end 600 meter fra projektet. Det kunne være acceptabelt såfremt området var helt fladt, men da bakkeøen hvor Heidi Grinderslev og Torben Jensen bor er i Tønder Kommune, mener de at det er uacceptabelt at anlægge projektet her. De mener at dem der har udprægede gener er beboere i Tønder Kommune.

- b) Heidi Grinderslev og Torben Jensen skriver at såfremt man vælger at anlægge solceller i det nævnte område, vil deres ejendomsværdi falde betragteligt. De vil dermed forbeholde sig ret til at sagsøge Aabenraa Kommune for tab af ejendomsværdi.

- c) Heidi Grinderslev og Torben Jensen mener, at dyrelivet bliver ramt i et stort omfang. Der er en meget stor bestand af fredede bramgæs og knopsvaner i vinterhalvåret, som netop fouragerer bl.a. på det markerede område. Det fremgår at det foreslåede solcelleprojekt skal indhegnes, hvilket giver den voksende kronvildtbestand i området vanskelige kår for vandring, skriver Heidi Grinderslev og Torben Jensen. Der er gennem de sidste 15 år kommet mange krondyr, som i perioder på året vandrer gennem området. Det samme gælder for de mange rådyr der er i området. Heidi Grinderslev og Torben Jensen mener at krondyr og rådyr vil blive fortrængt fra området samt få vanskeligt ved at skabe forbindelse via de korridorer de bevæger sig gennem i dag.

Forvaltningens bemærkninger

- a) De visuelle påvirkninger vil indgå i miljøvurderingen og synligheden fra Bovlund Bjergvej undersøges. I vurderingen tages der også højde for, at de levende hegn har en etableringsperiode, hvor de ikke er høje eller tætte. De visuelle påvirkninger undersøges uafhængigt af kommunegrænsen.

- b) Værditab indgår ikke i miljøvurderingen, men håndteres via VE-loven. Folketinget vedtog i 2020 en ny VE-lov som sikrer beboere mulighed for at anmelde krav om værditabserstatning overfor bygherren.

- c) Bemærkningen er noteret, påvirkninger af natur behandles i miljøvurderingen.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at høringsvaret og forvaltningens bemærkninger tages til efterretning og lægges til grund for det videre arbejde.

18. Jørn Jensen, Bovlund Bjergvej 44

Jørn Jensen bor i Tønder Kommune, ca. 1 km nord for området hvor der planlægges solcelleanlæg.

Resumé af høringsvar

- a) Jørn Jensen skriver, at han er ejer af ejendommen Bovlund Bjergvej 44, Langelund, som ligger på en unik placering i forhold til udsigten mod syd og at en del af ejendommens aktiv er dens placering. Jørn Jensen mener at når han vil sælge ejendommen, vil en stor del af en købers motivation ligge i, at der fra grunden er en helt unik mulighed for at se ud over det meget smukke landskab mod syd.

Jørn Jensen skriver at hans ejendom er placeret på kote ca. 51 og den helt unikke udsigt fra ejendommen er mod syd, netop i den retning hvor solcelleprojektet foreslås opført i kote ca. 30 og deraf vil få ødelagt udsigten.

Jørn Jensen mener at beplantning med træer rundt om det foreslåede projekt ikke vil skærme for solcellerne pga. terrænet. Jørn Jensen skriver at hvis en beplantning kunne hjælpe, vil det være mange år inden træerne er høje nok til at skærme for solcellerne visuelt netop pga. vinklen mellem hans ejendom og solcellernes foreslåede placering.

- b) Jørn Jensen mener, at hvis man læser højdekurverne i området, fremgår det tydeligt at udsigten fra ejendommen ødelægges af solcellerne, endog i betragteligt omfang. Såfremt man til trods for indsigelser vælger at anlægge solcelleområder i det nævnte område, mener Jørn Jensen at hans ejendomsværdi vil falde betragteligt. Han vil derfor forbeholde sig ret til at sagsøge Aabenraa Kommune for tab af ejendomsværdi.

- c) Jørn Jensen skriver, at det er kritisabelt, at anlægge projekter af denne karakter klods op af andre kommuner. Som det fremgår, er kommuneskellet til Tønder kommune mindre end 600 meter fra projektet. Jørn Jensen mener at det kunne være acceptabelt såfremt området var helt fladt, men da bakkeøen hvor han bor er i Tønder Kommune, er det uacceptabelt at anlægge projektet her. Jørn Jensen mener at dem der har udprægede gener, er naboerne i Tønder Kommune.

- d) Jørn Jensen skriver, at et andet og lige så bekymrende aspekt af det foreslåede projekt er, at dyrelivet bliver ramt i stort omfang. Der er en meget stor bestand af fredede bramgæs og knopsvaner i vinterhalvåret, som netop fouragerer i området. Det fremgår at det foreslåede solcelleprojekt skal indhegnes, hvilket giver klovbærende vildt i området vanskelige kår for vandring. Det samme gælder for de mange rådyr der er i området. De vil blive fortrængt fra området, samt få vanskeligt ved at skabe forbindelse via de korridorer de bevæger sig gennem i dag. Jørn Jensen skriver også at naturen indenfor det foreslåede solcelleområde vil blive fattig på biodiversitet. Under solcellerne vil der ikke være meget liv, hverken dyr eller planter. Han mener, at det er en klar forringelse af naturen i deres område.

Jørn Jensen skriver at han er således stor modstander af projektet, samlet af følgende grunde: Stort tab af herlighedsværdi på ejendommen grundet ødelagt udsigt og deraf tab af ejendomsværdi, ved et fremtidig salg. Påvirkning af vildt og fauna i hele området og negativ påvirkning af biodiversiteten indenfor solcelleområdet.

Forvaltningens bemærkninger

- a) De visuelle påvirkninger vil indgå i miljøvurderingen og synligheden fra Bovlund Bjergvej undersøges. I vurderingen tages der også højde

for, at de levende hegn har en etableringsperiode, hvor de ikke er høje eller tætte.

b) Værditab indgår ikke i miljøvurderingen, men håndteres via VE-loven. Folketinget vedtog i 2020 en ny VE-lov som sikrer beboere mulighed for at anmelde krav om værditabserstatning overfor bygherren.

c) De visuelle påvirkninger vil indgå i miljøvurderingen og illustreres via visualiseringer fra udvalgte fotostandpunkter. De visuelle påvirkninger undersøges uafhængigt af kommunegrænsen.

d) Bemærkningen er noteret. Påvirkninger af natur behandles i miljøvurderingen.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at høringsvaret og forvaltningens bemærkninger tages til efterretning og lægges til grund for det videre arbejde.

19. Peder Holm, Klovtoftvej 43

Peder Holm bor i Klovtoft, som ligger ca. 1,5 km sydøst for området hvor der planlægges solcelleanlæg.

Resumé af høringsvar

- a) Peder Holm skriver at han ikke vil have solceller som nabo, da han mener de ødelægger og skæmmer den flotte natur.
- b) Peder Holm frygter at anlægget vil betyde stor fraflytning af flere børnefamilier og dermed nedgang i antal elever i Hellevad Skole. Han spørger efter erfaringer fra andre projekter. Ligeledes frygter Peder Holm, at det også vil betyde nedgang i antal børn som dyrker sport i Hellevad idrætsforening og der dermed er risiko for at foreningen stopper.
- c) Peder Holm spørger hvordan det sikres at Grøn pulje-midler bruges til at fremme lokale aktiviteter og ikke bruges i for eksempel Aabenraa eller Hjordkær.

Forvaltningens bemærkninger

- a) Etablering af et solcelleanlæg af denne størrelse, vil lokalt ændre oplevelsen af landskabet, der går fra at være et landbrugsareal til et teknisk anlæg. For at begrænse de visuelle påvirkninger set fra omgivelserne, vil der blive stillet krav om, at der omkring hele anlægget skal etableres levende hegn. Derudover etableres der levende hegn inde i selve projektområdet, der dels vil opdele sektionerne og dels vil medvirke til at reducere synligheden af solcellepanelerne.

De visuelle påvirkninger er en del af miljøvurderingen, og der udarbejdes visualiseringer.

- b) Bemærkninger er noteret. Påvirkninger af befolkning indgår i miljøvurderingen.
- c) Bemærkningen tages til efterretning. Der vil komme en selvstændig proces om, hvorledes midlerne i Grøn pulje skal anvendes.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at høringsvaret og forvaltningens bemærkninger tages til efterretning og lægges til grund for det videre arbejde.

20. Camilla Rossen, Løgumklostervej 6

Camilla Rossen bor ca. 1,5 km øst for området hvor der planlægges solcelleanlæg.

Resumé af hørings svar

- a) Camilla Rossen ønsker ingen solcellepark.

Forvaltningens bemærkninger

- a) Aabenraa Byråd vil bidrage til den grønne omstilling og Vækstudvalget for Land og By har den 3. september 2020 vedtaget nogle interne retningslinjer for større solenergianlæg på terræn i det åbne land. Retningslinjerne er i overensstemmelse med Kommuneplan 2015 og sikrer at anlæggene placeres og udformes under hensyntagen til de øvrige interesser i det åbne land. Det aktuelle projekt vil kunne realiseres indenfor retningslinjerne og dermed bidrage til opfyldelsen af byrådets mål.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at høringsvaret og forvaltningens bemærkninger tages til efterretning og lægges til grund for det videre arbejde

21. Erik Petersen, Langager 4

Erik Petersen bor i Hellevad, som ligger ca. 2,5 km øst for området hvor der planlægges solcelleanlæg.

Resumé af hørings svar

- a) Erik Petersen skriver at han er ivrig motions cyklist og nyder naturen omkring Hellevad. Om sommeren nyder Erik Petersen korn-, græs- og majsmarker, og hele året nyder han fugle og dyrelivet. Erik Petersen mener, at med det planlagte solcelleområde bliver dette ødelagt ved Svejlund, hvor der er et rigt fugle og dyreliv. Erik Petersen skriver at der er rådyr og krondyr i området, og i vintertiden ser man store flokke af bramgæs, der spiser af det græs som landmænd sår i deres

majsmarker som efterafgrøde. Erik Petersen skriver at man med en solcellepark ødelægger et natur åndehul. Han mener ikke at man vil kunne få krondyr til at gå igennem en smal faunapassage, og bramgæs vil ikke længere kunne lande i området.

- b) Erik Petersen mener, at det at området ligger mellem to bakkeøer burde diskvalificere området som værende egnet til placering af solcelleanlæg, da der om vinteren vil være frit udsyn fra de to bakkeøer, når der ikke er blade på træerne. Erik Petersen skriver at der i det evt. videre forløb, skal tages nogle billeder, som viser hvordan området ser ud med og uden solceller, her skal der også tages nogle billeder fra Bovlund Bjergvej i Tønder kommune.

Forvaltningens bemærkninger

- a) Etablering af et solcelleanlæg af denne størrelse, vil lokalt ændre oplevelsen af landskabet, der går fra at være et landbrugsareal til et teknisk anlæg. For at begrænse de visuelle påvirkninger set fra omgivelserne, er der krav om, at der omkring hele anlægget skal etableres et 10 meter bredt og 5 meter højt levende hegn. Derudover etableres der levende hegn inde i selve projektområdet, der dels vil opdele sektionerne og dels vil medvirke til at reducere synligheden af solcellepanelerne.

Info vedr. dyrearter er noteret.

I udviklingen af projektet er der fokus på at sikre både dyrs og menneskers muligheder for at færdes på tværs af området. Der arbejdes med opdeling af solcelleanlægget i flere sektioner, der hegnes af. Imellem nogle af sektionerne er der gjort plads til faunapassager. Faunapassagerne følger ofte vandløb eller eksisterende levende hegn eller forbinder eksisterende naturområder. Der vil blive etableret levende hegn langs med faunapassagerne.

- b) De visuelle påvirkninger indgår i miljøvurderingen og synligheden fra Bovlund Bjergvej undersøges. I vurderingen tages der også højde for, at der om vinteren ikke er blade på træerne, samt at de levende hegn omkring anlægget har en etableringsperiode, hvor de ikke er høje eller tætte.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at høringssvaret og forvaltningens bemærkninger tages til efterretning og lægges til grund for det videre arbejde.

22. Familien Jürgensen, Foverupvej 2, Kløvtoft

Familien Jürgensen bor ca. 3 km sydøst for området hvor der planlægges solcelleanlæg.

Resumé af hørings svar

- a) Kerstin og Dirk Jürgensen bor med deres tre børn og driver økologisk landbrug, hvor de dyrker afgrøder. De har ikke noget imod den grønne energiomstilling, og de mener, at der skal ske noget på denne front. Fremtiden går fra fossile brændstoffer til vedvarende energikilder.

Familien har stærke betænkeligheder og er imod de planlagte solenergi projekter på åbent land. Det er værdifuldt landbrugsjord, og opsætte solcellepaneler herpå synes de er overdrevet og ikke bæredygtigt. Der er ingen erfaring i Danmark med opførelse af solenergianlæg på store arealer med hensyn til påvirkning af flora og fauna og bæredygtighed.

Familien mener, at der er andre muligheder for, hvor der kan produceres energi. Eksempelvis kan tagene på boligbebyggelse anvendes til selvforsyning, tage på industriområder eller områder i nedlagte industriområder samt områder langs motorveje eller jernbanelinjer. Deres holdning er, "Hvis vi producerer grøn elektricitet, giver det kun mening, hvis vi raffinerer syntetisk brændstof som f.eks. raffinering af brint, og dette kan også bruges lokalt og eksporteres ikke!" Når de nævnte muligheder er udtømt, og der fortsat er behov for mere energi, så kan vi overveje at anvende landbrugsjord til energiproduktion. Derefter skal hele området dog udnyttes fuldt ud med vindmøller og solceller. Familien mener, at man skal være ærlige over for befolkningen, at landbrugsarealerne er begrænsede og kun er til rådighed til én ting, nemlig til fødevarer- eller energiproduktion

Da Danmark er i fuld klimaforandring og står over for en enorm global udfordring, kan familien se, at der på vores breddegrader (havklima) bør fokuseres mere på fødevarerproduktion end på energi. I fremtiden vil der være mange regioner i Europa, hvor fødevarerproduktionen ikke længere vil være mulig, da regionerne lider under manglende nedbør og tørke, og ikke længere kan bruges til dyrkning af afgrøder. Familiens tre børn er alle blevet uddannet inden for landbruget, eller er på vej i den retning, da de finder, at denne udvikling vil være en trussel mod vores lokale landbrug.

Forvaltningens bemærkninger

- a) Aabenraa Byråd vil bidrage til den grønne omstilling og Vækstudvalget for Land og By har den 3. september 2020 vedtaget nogle interne retningslinjer for større solenergianlæg på terræn i det åbne land. Retningslinjerne er i overensstemmelse med Kommuneplan 2015 og sikrer at anlæggene placeres og udformes under hensyntagen til de øvrige interesser i det åbne land.

Det aktuelle projekt vil kunne realiseres inden for retningslinjerne og dermed bidrage til opfyldelsen af byrådets mål.

Værdifulde landbrugsområder kan således anvendes til solenergianlæg, ligesom de f.eks. også kan anvendes til energiafgrøder.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at hørings svaret og forvaltningens bemærkninger tages til efterretning og lægges til grund for det videre arbejde.

23. Bedsted Sogn Borgerforening

Resumé af hørings svar

- a) Bedsted Sogn Borgerforening gør indsigelse mod solcellepark i Svejlund. I Bedsted Sogn Borgerforening er de kedede af, at de selv har skulle finde ud af at der planlægges et solcelleanlæg i Svejlund, i stedet for at blive informeret af Aabenraa/Tønder Kommune, da de ligger meget tæt på området.
- b) Bedsted Sogn Borgerforening skriver at mange bruger området både til hest, gåben og cykelture. For nogle år tilbage startede en gruppe en lille uofficiel cykelklub og de tager ofte turen forbi Svejlund, for det første fordi der er rolig natur og fordi at der ikke er stor tung trafik. Bedsted Sogns Borgerforening mener, at dette vil ændre sig betydeligt med det planlagte solcelleanlæg.
- c) Bedsted Sogn Borgerforening skriver, at med solcelleanlægget vil der komme en skamlet på det ellers pæne sønderjyske landskab. Der vil ikke længere være rolig og uberørt natur når man opsætter så voldsomt et areal af solceller. Bedsted Sogns Borgerforening er ikke i tvivl om at grøn energi er vejen frem, men de mener at der findes mange faktuelle tal som gør at det ville være langt bedre at få havvindmøller i stedet.

Bedsted Sogn Borgerforening henviser til en udtalelse om at der jo næsten ingen mennesker bor i området og spørger om dette betyder at man både som entreprenør og kommune er ligeglad med de små samfund. Bedsted Sogn Borgerforening mener ikke at man som kommune kan sidde sådan en udtalelse overhørig blot fordi der kommer investorer der gerne vil lave en forretning og sælge strøm til udlandet. Samtidig er Bedsted Sogn Borgerforening undrende over at der er så meget grøn strøm som skal slukkes når der er overforbrug. Bedsted Sogn Borgerforening skriver at dette ikke kan ses visuelt på solceller, men på vindmøller kan man blot køre en tur fra Tønder til Esbjerg og se vindmøller der er slukket pga. overproduktion. Bedsted Sogn Borgerforening henviser til denne hjemmeside:

<https://videnomvind.dk/hvorfor-staar-vindmoeller-nogle-gange-stille-i-blaesevejr/>

- d) Bedsted Sogn Borgerforening skriver at man i Haderslev Kommune har stillet krav om at hegn skal være hævet 15 cm over jord til mindre dyr og der skal være en vildtpassage for hver 50 m og der ydermere også er et afstandskrav til bebyggelse. Bedsted Sogn Borgerforening forslår, at man tager udgangspunkt i Haderslevs krav til solcelleparker og udvider afstandskravet, således at der skal være afstand fra ejers grund til start af læhegn. På den måde vil der også kunne være servicevej på yderside af anlæg til beskæring og pasning af læbælte. Dette mener Bedsted Sogn Borgerforening man som minimum også bør kræve uanset størrelse på anlæg i Aabenraa Kommune. Bedsted Sogn Borgerforening henviser til Haderslevs krav til solcelleparker, som blev vedtaget af udvalget for Plan og Miljø 14. juni 2021: <https://www.haderslev.dk/media/87944/bilag-krav-til->

- e) Bedsted Sogn Borgerforening forslår, at man overvejer at give anparter til områdets beboere. I forhold til størrelse og afstandskrav syntes Bedsted Sogn Borgerforening også at man i Haderslev har valgt en mere fornuftig løsning, som de mener man bør overveje om Aabenraa ikke skulle lave lignende. I Haderslev har politikkerne besluttet, at et solcelleanlæg maksimum må være 75 ha og at der skal være minimum 3 km afstand til næste anlæg. Bedsted Sogn Borgerforening henviser til artikel i Jyske Vestkysten: <https://jv.dk/artikel/solcelleplan-udskudt-anlaeg-bliver-mindre-og-afstand-til-nabo-l%C3%A6ngere?fbclid=IwAR1iQs2OYx4U6Wv4WnNFKywA1iVX3-spmNLLX39MXwgAR6NIFEV81I1Kfx8>

Bedsted Sogn Borgerforening skriver at der i afgrænsningsrapporterne står at der i området er følgende: Særligt værdifuldt landbrugsjord, drikkevandsinteresser, økologiske forbindelser, bevaringsværdigt landskab og værdifulde geologiske områder. Bedsted Sogn Borgerforening mener derfor at området skal gøres væsentlig mindre og at man generelt bør anlægge mindre anlæg med en minimumsafstand imellem anlæggene, så anlægget ikke vil virke så voldsomt. Bedsted Sogn Borgerforening henviser til anlægget ved Tinglev, som de mener er et meget voldsomt anlæg, og at der er opsat for lidt læhegn ud mod hovedvejen, Bedsted Sogn Borgerforening mener, at hvis blot dette var gjort havde man måske heller ikke haft så meget modstand til dette og andre solcelleprojekter. Bedsted Sogn Borgerforening skriver også at man før i tiden kunne se forskelligt dyrevildt ved Tinglev, når man kørte forbi, dette er ikke oplevet siden at solceller og hegn blev opsat.

- f) Bedsted Sogn Borgerforening henviser til at der føres flere diskussioner/debatter på facebook.
- g) Bedsted Sogn Borgerforening skriver at der på borgermødet d. 28. juni 2021 blev spurgt om flere ting, som de ønsker konkrete svar på. Nogle af spørgsmålene omhandlede bl.a. tung trafik – Hvor meget og hvor vil man have dette? Dette er Bedsted Sogn Borgerforening meget interesseret i at vide, da de mener, at det vil komme til at berøre dem med støj og gener.
- h) Bedsted Sogn Borgerforening spørger hvor man vil placere transformere og om disse udgiver frekvensstøj og hvilke påvirkninger dette vil have på dyreliv og mennesker.
- i) Bedsted Sogn Borgerforening spørger hvordan man ud over læbælter, som måske først er oppe om 5-6 år, vil dække for genskin fra solcellepanelerne, som kan være generende for både omkringliggende beboere og trafikanter.
- j) Bedsted Sogn Borgerforening spørger hvad VE-midler skal bruges til og hvor. På borgermødet blev der sagt at midlerne skal bruges i Aabenraa Kommune og der blev sagt at man ikke kan bruge 12 mio. kr. i Hellevad/Svejlund, så midlerne kunne ryge andre steder hen i kommunen. Bedsted Sogn Borgerforening mener at man bør bruge et areal til at kunne lave noget for beboerne i området. Det kunne f.eks.

være bålhytte, sheltere, naturlegeplads osv. Bedsted Sogn Borgerforening skriver at dette vil kunne være med til at bibeholde børnefamilier og skabe/beholde sammenhold i nærområdet, i stedet for at en skole i f.eks. Felsted får en ny boldbane.

- k) Bedsted Sogn Borgerforening spørger hvad man tænker om lokallivet og eventuel fraflytning, de spørger om der findes statistikker på fraflytning og salg af huse op til solcelleparker. Bedsted Sogn Borgerforening skriver at de små samfund er nødsaget til at bruge hinandens foreningsliv, skoler, købmænd osv. og hvis der kommer fraflytning vil dette have negative konsekvenser langt ude i fremtiden med små døde lokalsamfund, som stille og roligt vil lukke ned.
- l) Bedsted Sogn Borgerforening spørger om der er et krav om hvor meget dansk arbejdskraft man skal bruge til anlæggelse af solcelleparken, så det ikke udføres af andre nationaliteter og dermed har en "dumping" effekt af hvad opbygningspris ellers ville have kostet. Bedsted Sogn Borgerforening spørger også hvor mange arbejdspladser det vil generere for lokalsamfundet efterfølgende. På borgermøde blev der svaret at anlægget vil generere ca. 4 arbejdspladser, hvilket Bedsted Sogn Borgerforening mener er langt under hvad landbruget kan generere. Bedsted Sogn Borgerforening spørger også hvad kommunen vil gøre for at friluftslivet bibeholdes. Bedsted Sogn Borgerforening mener, at der bør gøres en ekstra indsats for at få solcelleanlæg ud i det flade landskab med dårlig landbrugsjord, samt placerer det midt i åbne landskaber således at man stadig har synlige marker rundt om, dette kan gøres ved at gøre solcellearealerne mindre.
- m) Bedsted Sogn Borgerforening spørger hvem der drifter området og hvor længe. Bedsted Sogn Borgerforening skriver at de har læst sig frem til at anlæggets ejere ved andre projekter kun har skulle vedligeholde beplantning i 3-5 år efter ibrugtagning. Derfor spørger Bedsted Sogn Borgerforening hvem der efterfølgende vil vedligeholde beplantning og de spørger også hvem der har ansvaret hvis ikke læhegn og øvrig beplantning har nået den ønskede højde inden for den givne tid.
- n) Bedsted Sogn Borgerforening mener at Kommunen bør forlange en uvildig miljørapport som European Energi ikke har interesser i.

Forvaltningens bemærkninger

- a) Forvaltningen beklager at Bedsted Sogns Borgerforening ikke blev direkte kontaktet i forbindelse med forhøringen, men gør opmærksom på at der er blevet annonceret i Digeposten og Aabenraa ugeavis. I det videre forløb vil forvaltningen tage direkte kontakt til Bedsted Sogns Borgerforening.
- b) Miljøvurderingerne vil indeholde en redegørelse for de ændrede trafikforhold omkring området.
- c) Aabenraa Byråd vil bidrage til den grønne omstilling og Vækstudvalget for Land og By har den 3. september 2020 vedtaget nogle interne retningslinjer for større solenergianlæg på terræn i det åbne land.

Retningslinjerne er i overensstemmelse med Kommuneplan 2015 og skal sikre at anlæggene placeres og udformes under hensyntagen til de øvrige interesser i det åbne land. Det aktuelle projekt vurderes at ville kunne realiseres indenfor retningslinjerne og dermed bidrage til opfyldelsen af byrådets mål. Aabenraa Byråd er ikke planlæggende eller godkendende myndighed for havvindmøller.

- d) Solcelleanlægget skal overholde Aabenraa Kommunes interne retningslinjer for "Større solenergianlæg på terræn i det åbne land" som blev vedtaget af Vækstudvalget for Land og By d. 3. september 2020.

https://www.aabenraa.dk/media/4098767/297204-20_v1_wt-forslag-til-interne-retningslinjer-stoerre-solenergianlaeg-paa-terraen-i-det-aabne-landpdf.pdf

Angående vildtpassager mm. står der bl.a. følgende i retningslinjerne:

3.2.1. Arealet skal sektioneres og der skal etableres interne levende hegn og passagemuligheder. En langside må som hovedregel ikke være længere end 1000 meter og ingen sektion må være større end 50 ha. Opdelingen skal tage udgangspunkt i det konkrete landskab, herunder eksisterende levende hegn, diger, markstruktur, topografi, veje, stier, vandløb, småbiotoper mv.

3.2.2. Sektionerne skal af hensyn til landskabet og den biologiske mangfoldighed afgrænses af levende hegn med min. 0-6 rækker buske og træer i henhold til vedlagte katalog.

3.2.3. Hegnene skal plantes så de kommer i god vækst hurtigt og løbende vedligeholdes mht. højde, bredde og tæthed, så de opfylder deres formål, såvel i forhold til afskærmning som bidrag til en øget biologisk mangfoldighed.

3.2.4. Faunapassager er obligatoriske når et større solcelleanlæg berører arealer under Grønt Danmarkskort og/eller når der er lokale forhold, som fordrer dette – f.eks. når der er veksler for større dyr. Faunapassager skal udformes i overensstemmelse med vedlagte katalog med afsæt i den flora og fauna, de tiltænkes at skulle fremme.

Angående hegnet, så vil det være et godkendt vildthejn på 2 meters højde og Aabenraa Kommune ønsker ikke pigtråd omkring solcelleanlæg, forvaltningen er i dialog med developer om at undgå brug af pigtråd til hegnene. Der arbejdes med forskellige muligheder for passage af mindre dyr igennem hegnet og for større dyr etableres faunapassager.

Angående afstandskrav til bebyggelse står der i Aabenraa Kommunes interne retningslinjer punkt 2.1.4., at der omkring fritliggende boliger skal være en zone på min. 50 meter som friholdes for solenergianlæg og som hovedregel skal mindst 1 retning mod enten syd eller vest helt friholdes.

- e) I Aabenraa Kommunes interne retningslinjer punkt 2.2.5 står der følgende:

2.2.5. Lokalplaner for solenergianlæg afkaster en zone, der er 10 gange så stor som det planlagte anlæg, hvor der ikke kan planlægges for yderligere solenergianlæg uden der sker en samlet planlægning.

Det betyder at der omkring et kvadratisk anlæg på 100 ha. (1 km x 1 km) ikke uden en samlet planlægning vil kunne planlægges for yderligere anlæg tættere end ca. 1 km fra det allerede planlagte (uanset om dette er anlagt eller ej).

- f) Når kommunen gennemfører en forudgående høring som den aktuelle, er det med henblik på at få borgernes forslag og ideer til, hvilke forhold kommunen bør tage højde for i det videre arbejde. Debat på Facebook kan være et udmærket supplement i den politiske debat. Debat på sociale medier er ikke en del af den formelle sagsbehandling. De ytringer der kommer på sociale medier vil ikke blive behandlet af forvaltningen i sagsfremstillingen.

- g) I anlægsfasen vil der være en transportbelastning, der især er koncentreret om de første 3-6 måneder. I forbindelse med detailplanlægningen, vil der blive udarbejdet en trafikplan, der sikrer mindst mulig unødigt trafik ved bl.a. at anvise ruten til og fra nærmeste motorveje.

I miljøvurderingen indgår trafik som ét af miljøemnerne, og de trafikale konsekvenser vil derfor blive belyst. Konklusioner og anbefalinger fra vurderingerne, vil indgå i den efterfølgende detailplanlægning.

Efter anlægsfasen vil den trafikale belastning falde ift. det nuværende niveau da det meste servicearbejde kan klares med mindre varebiler og landbrugets større redskaber ikke længere skal anvendes.

- h) Der vil blive etableret én centralt placeret transformerstation. I forbindelse med miljøvurderingen vil der blive gennemført støjberegninger.

- i) Bygherre oplyser at solcelleanlægget reflekser behandles, så det får en matgrå overflade for at eliminere refleksion og sikre, at solenergien bliver i panelet.

- j) Bemærkningen tages til efterretning. Der vil komme en selvstændig proces om, hvorledes midlerne i Grøn pulje skal anvendes.

- k) Bemærkninger er noteret. Påvirkninger af befolkning indgår i miljøvurderingen.

- l) Hvor mange arbejdspladser der netto nedlægges er svært at vurdere da der også oprettes arbejdspladser til reparation og vedligehold af solcelleanlægget, til at opdrætte får til afgræsning mm. og evt. til videreforarbejdning af el til brint og nye brændstoffer i kommunen. Endelig kan man forestille sig at mere gylle skal anvendes til produktion af biogas, som ligeledes vil føre til merbeskæftigelse.

- m) Bygherre oplyser at anlæggets levetid er af leverandører fastsat til 25-30 år. I den periode er den til enhver tid værende ejer forpligtet til at vedligeholde parken og hegnene. Bygherre oplyser at det i praksis sker

næsten altid ved at ejer laver en driftsaftale med opstiller, som så sørger for at ansætte lokale til at udføre arbejdet med vedligehold, afgræsning med får m.v. Når projektudvikleren indgår aftale med den entreprenør, der skal varetage plantning af de levende hegn, vil der være krav om en garanti for, at ammetræer når minimum en højde på 1 meter i løbet af det første vækstår. Herudover skal der gives garanti på, at hegnene kommer i vækst uanset vejrlig.

- n) Miljøvurderingsloven fastlægger jf. § 20, at bygherre skal fremlægge en miljøkonsekvensrapport (tidligere VVM) for et projekt, mens det jf. § 8 er myndigheden, der skal gennemføre en miljøvurdering af planer. Derfor har European Energy ansvar for miljøkonsekvensrapporten og Aabenraa Kommune har ansvar for plangrundlaget og miljørapporten. I denne proces udarbejdes lokalplan og kommuneplantillæg (der danner det planlægningsmæssige grundlag for projektet) og selve projektet samtidigt. Det er derfor besluttet, at miljørapporten (miljøvurdering af planerne) og miljøkonsekvensrapporten (miljøvurdering af projektet) skrives sammen i én rapport, der opfylder kravene til begge typer miljøvurderinger.

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at høringssvaret og forvaltningens bemærkninger tages til efterretning og lægges til grund for det videre arbejde.